

Electro Radio Mercur

Technisch commercieel vakblad

VEERTIENDAAGS VAKTECHNISCH TIJDSCHRIFT VOOR:

- Electrotechnische Installateurs
- Handelaren in Electriche verbruikstoestellen en verlichtingsartikelen
- Handelaren in radiotoestellen en -onderdelen

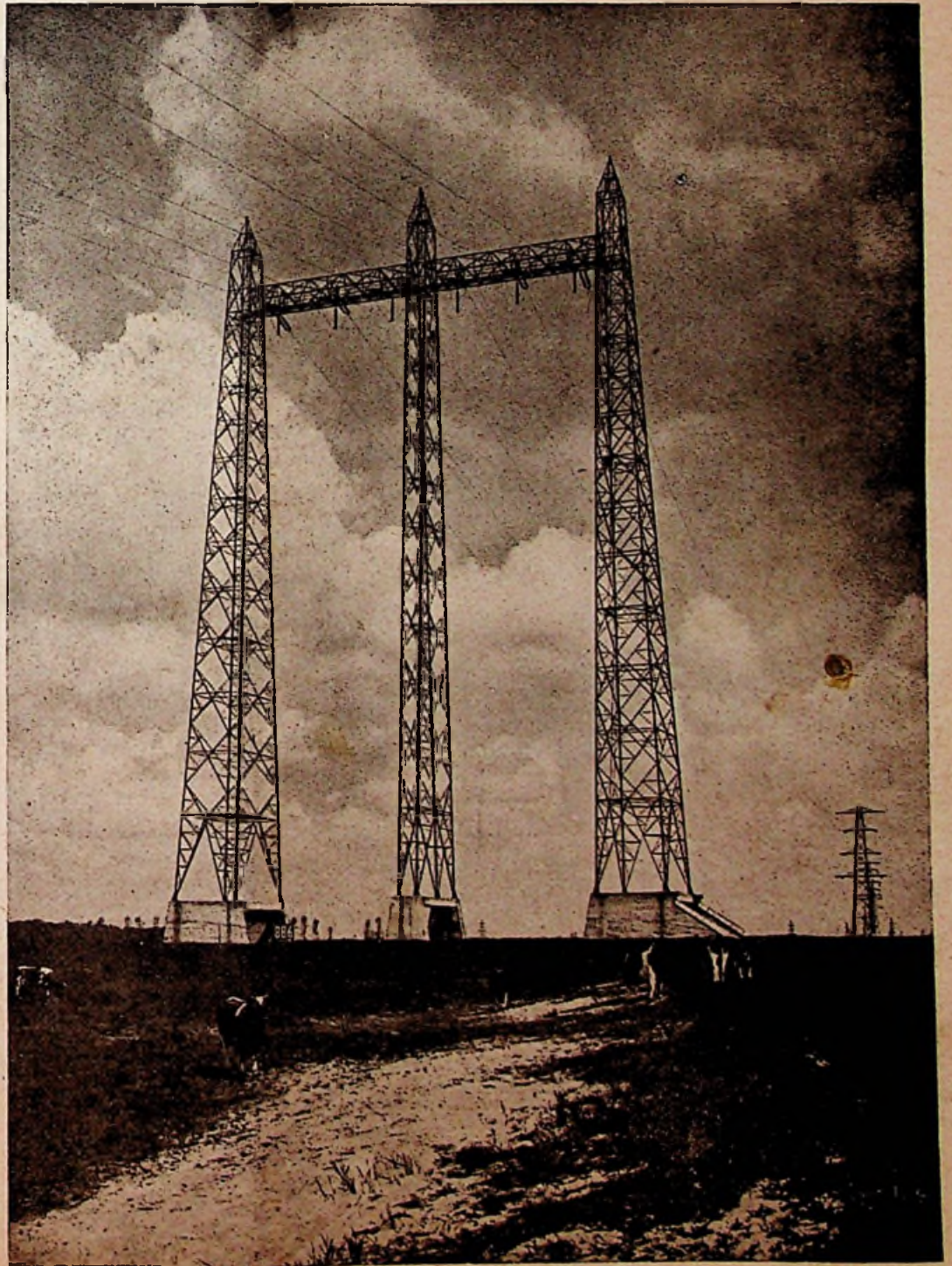
19 APRIL 1952 169
7e JAARGANG Nr.

Het landelijk koppelnet

DE SAMENWERKING tussen de Nederlandse openbare electriciteitsproductiebedrijven, die zich thans voltrekt, leidt een nieuwe phase in onze electriciteitsvoorziening in.

In deze aflevering van Electro Radio Mercur wijden wij op pagina 163 een artikel aan dit onderwerp, speciaal het technische aspect, nl. de koppeling van de electriche centrales.

Nevenstaande foto toont een der beide portaalmasten van het landelijk koppelnet voor de Waalkruising in de 150 kV-lijn Nijmegen-Apeldoorn, nabij eerstgenoemde plaats. In verband met de grootte van het lijnveld (570 m) en de eisen van de scheepvaart is deze dubbelportaalmast 70 m hoog. De zes phasedraden bevinden zich in een „horizontaal vlak” en zijn beschermd door drie bliksemraden, die op de toppen van de poten van het dubbele portaal, hoog boven de phasedraden zijn aangebracht.

Volmaakte

3-in-1

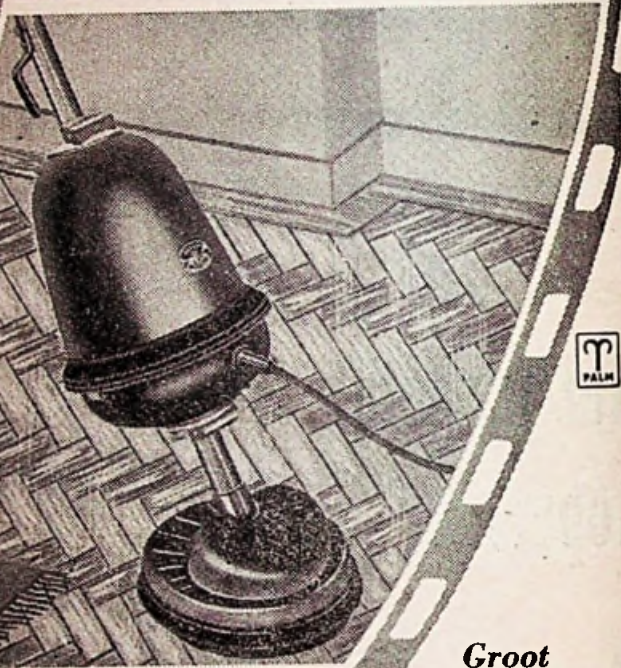
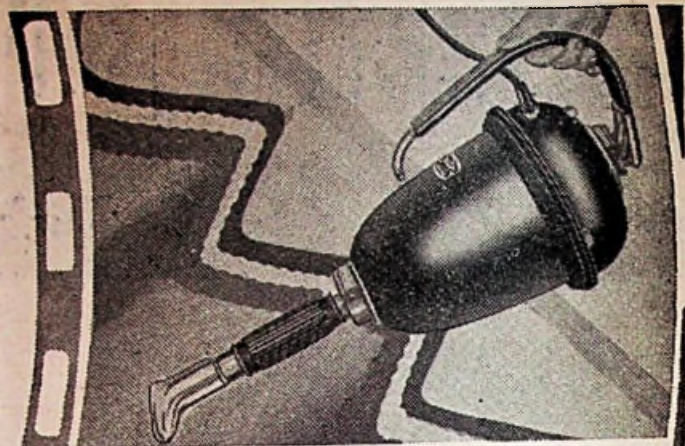
combinatie bereikt!

BELANGRIJK NIEUWS:

De RUTON SET stelt zich voor!

Vele proefnemingen gingen vooraf... Nu echter kan de onvergelykelijke 3-in-1 RUTON SET worden gepresenteerd. Een ongekennde samenvoeging, want een eenvoudige handbeweging verandert de RUTON SET in:

- 1e lichtgewicht **handstofzuiger** voor trappen, gordijnen, stoelen, auto's, enz.;
- 2e complete **vloerboender**, tevens ideale vloerwrijver;
- 3e perfecte **steeelstofzuiger** met grote capaciteit en zodanige gewichtsverdeling, dat de machine prettig in de hand ligt. Bewegbare zuigmond zonder luchtverlies of verstoppingen. Tevens fraai en sierlijk uitgevoerde hulpstukken.

Groot afzetgebied!

De RUTON SET voldoet eindelijk aan een lang gevoelde behoefte. Een weinig plaatsinnemende machine.

Voor de prijs van één vloerboender krijgt men nu de complete 3-in-1 RUTON SET.

Ingesteld op de practijk en met de voortreffelijke eigenschappen van de beste RUTON stofzuigers en vloerboenders!

Rudolf Blick

ELECTRISCHE APPARATEN- en METAALWARENFABRIEK N.V.
Waldorpstraat 38-44 — Den Haag — Tel. 182220

Daarom wordt de
RUTON SET
in UW verkoop een top-succes!

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIËEL VAKBLAD

REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Kalverstraat 35, Amsterdam C.
Telefoon O 2900/35253 en 40453

ABONNEMENTSPRIJS: f 6,— per jaar;
voor leden van de aangesloten vakorganisaties e.d.
f 4,— per jaar. Losse nummers f 0,25.

UITGAVE VAN DE N.V. UITGEVERS MIJ. DILIGENTIA, AMSTERDAM

Postgirorekening 136400 — Bankrekening Twentsche Bank

HUISHOUDELIJKE APPARATEN in Amerika

INGENIEUR J. J. BERENSCHOT VERTELT

ZO van tijd tot tijd onderneemt een gezelschap uit onze technische en economische kringen een studiereis naar de Verenigde Staten, omdat daar blijkbaar wat te leren valt en misschien ook in het vermoeden, dat wat dáár gebeurt, binnen kortere of langere tijd naar de oude wereld zal overwaaien.

Reeds zijn er twee „teams”, samengesteld uit leden van de Vereniging van Fabrikanten op Electrotechnisch Gebied in Nederland (Foegin), in Amerika hun licht gaan opsteken. De laatste reis gold een studie in de sector van de huishoudelijke apparaten en de telecommunicatie en zij stond onder leiding van Ir. J. J. Berenschot, directeur van de Electrotechnische Fabriek Electro-Watt N.V. te Hilversum. Er zal, zoals gebruikelijk is, een officieel verslag van deze technische Columbiade worden uitgebracht, maar een persorgaan kan zo lang niet wachten, en daarom verheugen wij er ons over, dat de heer Berenschot genegen was om in een gesprek enige indrukken van de tocht weer te geven.

Veel toestellen in gebruik.

In de Amerikaanse huishoudingen treft men gemiddeld een veel groter aantal elektrische toestellen aan dan hier; zo bleek de ervaring van het „team” te zijn, maar de heer Berenschot maakte de restrictie, dat dit althans aan de Oostkust, waar de meeste mensen wonen, het

geval was, maar dat de huisvrouw in het Zuiden waarschijnlijk wat minder hulpmiddelen ter beschikking stonden. Overigens zijn ook de arbeiderswoningen ware toonkamers van huishoudelijke apparaten: kookhaarden, koelkasten, wasmachines, strijkijzers en zelfs hier en daar strijkmachines, enz. Zeer dikwijls vindt men in dezelfde woning verschillende radio-ontvangers, waarvan er dan minstens één „draagbaar” is. Televisie-toestellen ziet men al in zeer veel gezinnen geïnstalleerd. Zonder de elektrische apparaten is het dagelijks leven van de Amerikanen al niet denkbaar. Zijn keuken en ook zijn badkamer zijn electrotechnische heiligdommen geworden, en de eerste dient meestal tevens als eetvertrek. In deze zgn. „kitchenettes” zijn de meubelen en hulpmiddelen rationeel opgesteld, ook al omdat vaak met de ruimte moet worden gewoerd, en hulp in de huishouding vrijwel niet te krijgen is.

Als voornaamste oorzaken van dit algemenere gebruik van electrotechnische apparaten noemde Ir. Berenschot, dat de Amerikaanse arbeiders een groter portie van hun loon aan deze artikelen kunnen besteden dan hun Nederlandse collega's en voorts dat de desbetreffende aanschaffingskosten veel geringer zijn dan ten onzent. Daar komt bij, dat het huispersoneel hoogst zeldzaam is en daarom nauwelijks te betalen, zodat de huisvrouw wel tot het aankopen van allerlei mechanismen wordt gedwongen; men voelt nu eenmaal méér voor een 40-urige werkweek met vrije Zaterdag in het bedrijfsleven dan voor een langdurige arbeid als dienstbode in een gezin. Van positieve invloed op de toepassing van apparaten zijn ook de dik-

wijls uitzonderlijke lage electriciteitstarieven, ofschoon er ook enkele streken zijn, waar het gas goedkoper is dan de electriciteit en men dus aan het eerste de voorkeur geeft.

Droogscheren

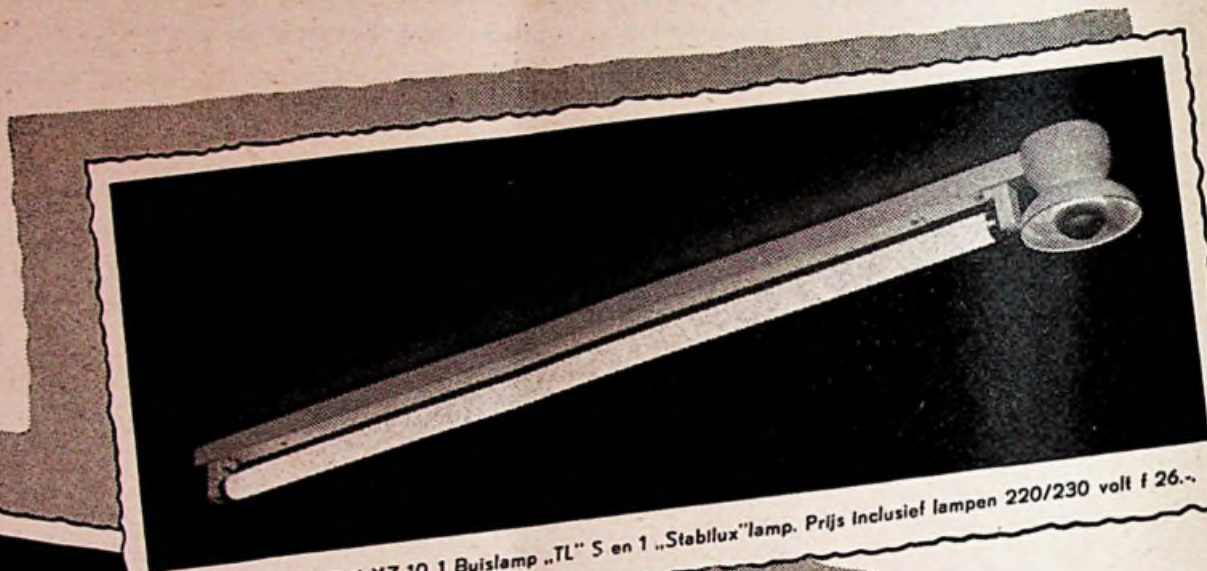
— Hoe staat de Amerikaanse man tegenover het elektrisch scheren, mijnheer Berenschot?

„Er zijn zeer vele elektrische scheerapparaten in gebruik. In alle hotels zijn daarvoor dan ook stopcontacten aanwezig, evenals in de toilet-afdelingen van de nachttreinen, terwijl ook de vliegtuigen met droogscheerders zijn uitgerust. Een service die trouwens ook door onze K.L.M. wordt verleend.”

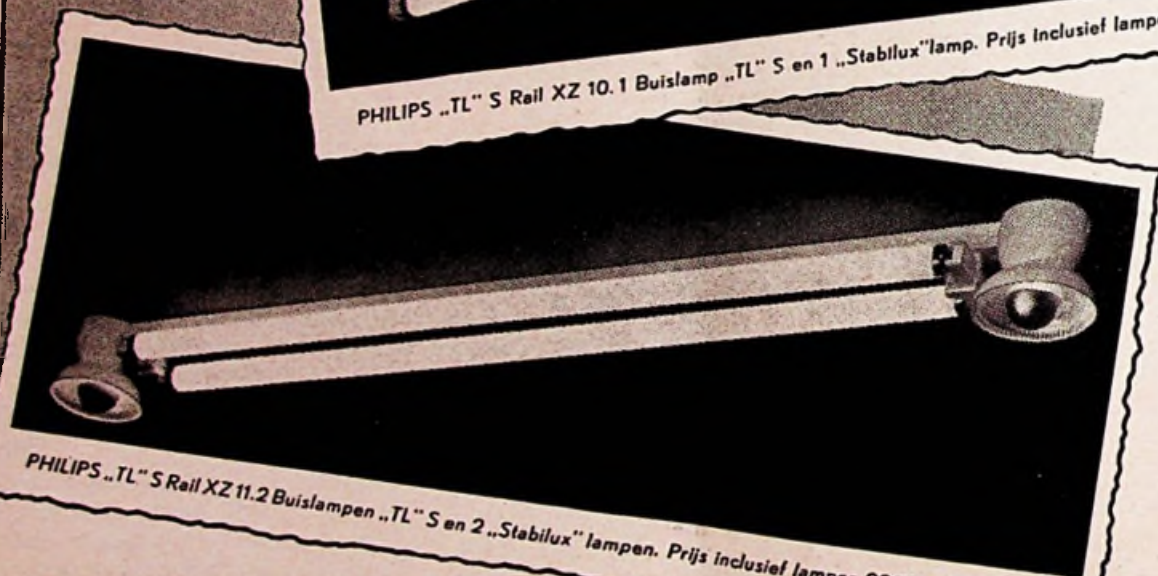
Onze zegsman vond de elektrische scheermachine een zeer doelmatige uitvinding. Het is volgens hem alleen jammer, dat men er in Nederland niet voldoende op ingericht is; zo mist men nog in verre weg de meeste hotels in Nederland een toepasselijk stopcontact. Gedurende de reis bleek, dat het hele Nederlandse gezelschap, dat uit dertien man bestond, zich elektrisch placht te scheren. Er is in Amerika een heel assortiment van apparaten verkrijgbaar om zijn automatisch scheermes aan de aanwezige stroom aan te passen, en ze zijn allerminst duur.

Het „team” bezocht o.a. een bedrijf, waar zesduizend elektrische fornuizen per week werden geproduceerd. Dit geldt een van de zes voornaamste merken, zodat de vijf andere ondernemingen zich in dezelfde orde van grootte bevinden.

Lever Uw klanten het beste en het allernieuwste!

PHILIPS „TL“ S Rail XZ 10.1 Buislamp „TL“ S en 1 „Stabilux“ lamp. Prijs inclusief lampen 220/230 volt f 26.-

PHILIPS „TL“ S Rail XZ 11.2 Buislampen „TL“ S en 2 „Stabilux“ lampen. Prijs inclusief lampen 220/230 volt f 41.-

- 1 Hoog rendement
- 2 Perfecte kleurwaardering
- 3 Geen voorschakelapparaten
- 4 Geen starters
- 5 Eenvoudige montage
- 6 Lage aanschaffingsprijs

TOEPASSINGEN:

Winkels	Scholen
Etalages	Ateliers
Showrooms	Werkplaatsen
Kantoren	Laboratoria

PHILIPS „TL“ S buislampen

De Nederlandse fabrikanten viel het op, dat hun Amerikaanse broeders zich zo goed omtrent de markt en de omzetten in hun branches kunnen oriënteren, en wel aan de hand van verstrekkend en tevens zeer snel beschikbaar gesteld cijfermateriaal. Onze gastheer had reeds kennis genomen van een uitvoerige statistiek betreffende de omzetten van allerhande huishoudelijke apparaten in 1951, waarbij zelfs de graad van verzadigdheid van de markt in de onderscheidenlijke territoriale gebieden was aangegeven. Eveneens kan men zich in een oogwenk op de hoogte stellen van de vermogens der centrales en de prijzen der elektrische energie in de verschillende staten. De Nederlandse fabrikanten missen helaas een omstandige en up-to-date cijferdocumentatie. Toen men bij ons C.B.S. te Den Haag informeerde, hoeveel stofzuigers er in 1950 waren voortgebracht, werd geantwoord dat men het wel wist, maar niet mocht vertellen...

Brede opvatting van „concurrentie”

Onjuist zou het zijn te beweren, dat men in Amerika niet op concurrentie zou zijn ingesteld, maar men wil ook graag wat van elkaar leren en laat daarom ook wat van zich zelf leren. Een fabrikant van huishoudelijke toestellen verraste het gezelschap Nederlanders door de omzetcijfers van zijn naaste concurrenten te noemen. Hoe hij daaraan kwam? Men belegt ééns per jaar een soort van vakgroepbijeenkomst, waar men na de gemeenschappelijke lunch aan iedere industrieel verzoekt om zijn cijfer op een briefje te schrijven, zonder zijn naam erbij te zetten, en al die briefjes worden dan in een hoed verzameld.

Dat de apparaten betrekkelijk goedkoop zijn, vindt ook in het volgende zijn oorzaak: De kleine „accessoires” bijv., welke een electrisch fornuis vervolledigen, laat de grote industrie gaarne in kleinere bedrijven vervaardigen, die zich daarop min of meer specialiseren en de prijs laag kunnen stellen, wanneer zij ook van vele

andere grote fabrieken soortgelijke opdrachten krijgen. Het deert een fabrikant niet, als hij bemerkt, dat bijv. een door hem bestelde speciale schakelaar ook aan zijn concurrenten wordt verkocht; integendeel, hij overweegt daarbij, dat de artikelen goedkoper worden naarmate dat zij in grotere series kunnen worden geproduceerd. De Amerikaanse industrielen staat daarbij een optimistisch „heden gij, morgen ik” voor ogen. In Nederland moeten wij ook meer en meer die richting uit.

Afbetaling werkt gunstig

Dat de apparaten een prachtig object voor het in Amerika zo populair afbetalingsstelsel vormen, ligt voor de hand, maar de heer Berenschot wist toch nog enige interessante bijzonderheden van die verkoopmethode mee te delen en daarbij wees hij niet enkel op de krachtige stimulans, die daarvan voor de massaproductie uitgaat, maar ook op de gunstige gewoonte van de klanten om de contracten na te komen. Het aantal kopers, dat de afbetaling niet ten einde brengt, is dus betrekkelijk gering. Bij het warenhuis Sears Roebuck bijv. deelde men mee, dat de afbetalingsposten, die gedeeltelijk onvoldaan bleven, minder dan 2% van de jaaromzetten uitmaken.

— Is dit cijfer in ons land hoger?

„Ja, maar in Amerika maakt men ook korte metten. Aan iemand, die in gebreke bleef, wordt nooit meer geleverd. De winkels wisselen de zwarte lijsten evenwel niet uit; dat zou te ver voeren! Wie één termijn laat passeren, raakt zijn apparaat weer kwijt en dit komt dan in een tweedehands zaak terecht, die door de desbetreffende financieringsmaatschappij of -bank wordt geëxploiteerd. De afbetaling loopt dus niet over de winkelbedrijven zelf, en het bestaan van een bona-fide markt voor tweedehands-artikelen voorkomt veel stroppen, want daardoor kan een handelaar er zonder bezwaar toe overgaan een artikel terug te halen.”

Betreffende de groothandel in huishoudelijke apparaten deelde de heer Berenschot mee, dat de grote fabrieken 20 tot 40 grootafnemers hebben, die voor eigen risico kopen en wel op koopcontracten, die meestal een jaar lopen. Het Nederlandse „team” kreeg de indruk (hoewel het daaromtrent geen zekerheid kreeg) dat de winstmarges bij de russenschakels kleiner zijn dan bij ons te lande. Zowel de industrie als de handel zien, zoals reeds aangeduid, hun heil in een zo laag mogelijke prijs.

Eenvoudige voorschriften

Tenslotte sneed de „team”-leider een kwestie aan, die hem bijzonder ter harte ging: de officiële voorschriften omtrent de fabricage en installatie der apparaten. In de Verenigde Staten zijn die regels veel eenvoudiger dan hier. Moeten wij de Amerikanen wel in dit opzicht de loef proberen af te steken? Zijn hun levens soms minder waard dan de onze? De heer

Berenschot was sterk geneigd te menen, dat onze instanties wel wat overdreven, met het gevolg, dat zowel onze bedrijfsinrichtingen als de installaties in de woningen onnodig kostbaar worden. In de V.S. neemt men dikwijls genoeg met de draadleiding, wanneer er bij ons per se gehakt en gebeiteld moet worden om pijpen te leggen.

„Neem bijv. ook de T.L.-buizen, waarmee de werkplaatsen plegen te zijn verlicht. In ons land moeten die door middel van een schakelaar aan de wand worden bediend, maar in Amerika bouwt men de schakelaar in de lamp, en er hangt een simpel touwtje aan om het licht aan en uit te doen. Deze methode voorkomt niet alleen veel brekerij, maar ook veel gewandel. Toch ziet de ongevallenstatistiek aldaar er niet ongunstiger uit dan hier.”

Dat de technische knobbel, waarmee de Yankee wordt geboren, hierbij meespeelt, zag Ir. Berenschot intussen niet over het hoofd.

MEDEDELINGEN

VAN DE NED. KATH. BOND VAN
ELECTROTECHNISCHE WERKGEVERS
„ST. ANTONIUS”

Bondsbur.: Ten Hagestraat 13, Eindhoven
Tel. K 4900-4425, Postrekening nr. 179658

Kring Noord-Brabant

De kring Noord-Brabant heeft op 3 April jl. haar tweede algemene vergadering in 1952 gehouden. Van de 13 afdelingen waren er 9 aanwezig. De vergadering had een zeer geanimeerd verloop. De kringvoorzitter, de heer J. L. Moret, werd gekozen tot vertrouwensman in verband met de uitvoering van de overeenkomst met de N.C.B. Tot zijn plaatsvervanger werd de heer C. Hoogveen benoemd. Er werd druk gediscussieerd over de mogelijkheden tot een nauwere samenwerking met de P.N.E.M. inzake de keuringen, de erkenningen en de verkoop van apparaten. Aan de P.N.E.M.-directie zal om een onderhoud worden gevraagd, waarin deze punten ter sprake zullen komen. Voorts werd van gedachten gewisseld over de mogelijkheden tot samenwerking met fabrikanten, grossiers en importeurs voorzover het betreft installatiematerialen. Ook het punt financiën werd nader onder ogen gezien.

Afdeling West-Friesland

Op Woensdag 26 Maart 11. werd in Hoorn een vergadering belegd van de Katholieke installateurs uit West-Friesland. Ter vergadering werd overgegaan tot oprichting van een Afdeling West-Friesland van onze organisatie. Er meldden zich onmiddellijk 14 leden aan. Wij heten de afdeling West-Friesland van harte welkom in onze organisatie. Het bestuur bestaat uit de heren A. C. Bertrand, Bovenkarspel, voorzitter, P. Bot, Westwoud, secretaris en L. v. d. Laan, Zwaag, penningmeester.

Vraagt uw grossier
of leverancier

A. E. B.

De Bout, die altijd houdt!

Sterke bevestiging in beton en steen

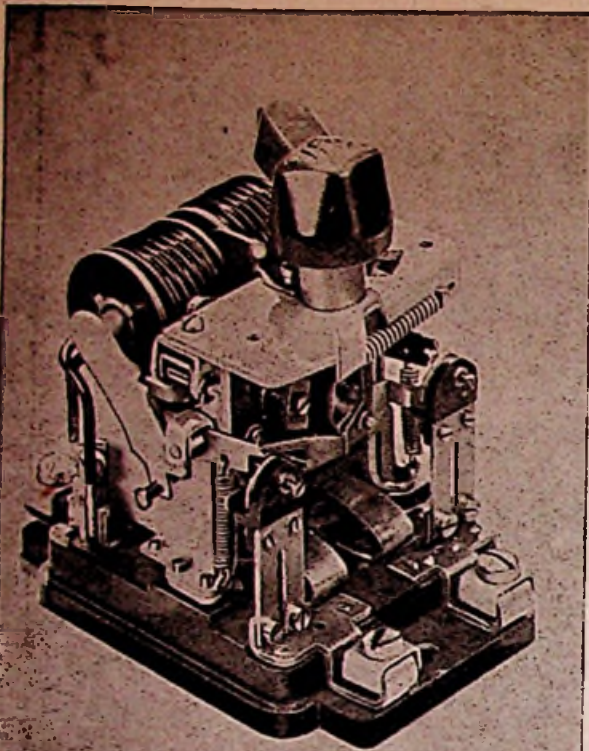
In techn. bedrijf, met beduidende winkelafdeling, is plaats voor

FLINKE JONGEMAN,

die zich door hard werken een positie wil veroveren. Na gebleken geschiktheid is deelname in het bedrijf mogelijk.

Vereisten: 1. Commerciële aanleg. 2. Algemeen techn. inzicht.
3. Bekendheid met, en interesse voor radio en televisie.

Brieven onder no. 1717 aan Erk. Advertentiebureau Bouman, Kelders 19b, Leeuwarden.

**Dubbelpolige
installatie
automaat**

voor toepassing in installaties waarbij dubbelpolige beveiliging is voorgeschreven ter verhoging van de veiligheid tegen gevaarlijke aanrakingsspanningen op de nulleider en tegen brandgevaar. Smeltveiligheden zijn in die gevallen niet te gebruiken daar deze geen gelijktijdige onderbreking van beide polen waarborgen. Even goed en belangrijk goedkoper dan buitenlands fabrikaat!

*even goed en
belangrijk
goedkoper dan
buitenlands
fabrikaat!*

N.V. ELECTRISCHE APPARATENFABRIEK

v/h Van Wijk & Visser

GELDERMALSEN, TEL. K 3455 - 344

REFORM ELECTRISCHE APPARATEN

Strijkijzers

(hulshoud- en textielmodel)

hulshoudijzer **f. 12.90**

J. LENSEN

LAAN VAN HAAGVLIET 7
VOORBURG, TEL. 778663

ELSTEIN warmte stralers voor piano droging, vorst-vrij houden van kleine ruimten, droogkasten, kunstmoeders enz. In iedere fitting passend.

E 27 50-75 en 100 Watt zonder reflector Fl. 4,25
met reflector Fl. 10,50

Vraagt Uw grossier of de imp.

Stam & Lahmann Lepelstraat 73 - A'dam
tel. 54637

Isolerend 50 kV/mm — Corrosiebestendig
Grote mechanische sterkte — Onbrandbaar

Dit zijn enige eigenschappen van:

POLIVOLT PLASTIC INSTALLATIEBUIS

In de handel in lengten van 4 meter in de maten $\frac{5}{8}$ " , $\frac{3}{4}$ " , 1" en hoger.

Voor WONINGBOUW, SCHEEPSBOUW, VOERTUIGEN, etc., etc.

Het Rapport der Centrale Arbeidsinspectie betreffende onze buizen zenden wij op aanvraag gratis toe.

N.V. POLVA NEDERLAND

Oosterbeek
tel. 543

GARDY

UCCLE - CALEVOET - BRUSSEL

**Installatie-
schakelmateriaal**

Gegarandeerd

Aesthetisch

Robust

Degelijk

Yzersterk

Inlichtingen verstrekken gaarne:

Kamphuys & Oosterbaan N.V.

Amsterdam — Tel. 33975
N.Z. Voorburgwal 286

DE SAMENWERKING DER ELECTRISCHE CENTRALES I

Het koppelnet in wording

Herhaalde malen stelden lezers ons de vraag: hoe staat het met het grote koppelnet dat Nederland moet overdekken, om de electriciteitsvoorziening overal centraal te kunnen regelen?

Wij kunnen deze gegevens verstrekken aan de hand van een lezing welke Prof. Ir. G. de Zoeten onlangs hield voor het Technisch Economisch Genootschap, welke lezing in haar geheel afgedrukt werd in het veertiendaagse vakblad *Bedrijf en Techniek*.

Particulier initiatief

Allereerst gaf Prof. De Zoeten een overzicht van de historische groei der stroomvoorziening in ons land, waartoe in 1881 het initiatief door particulieren genomen werd. Uiteraard behoefden zij daarbij de medewerking (in de vorm van concessies) van de overheid. Even vanzelfsprekend konden deze particuliere ondernemingen slechts kleine gebieden voorzien.

Reeds in 1895 ging Rotterdam als eerste gemeente van ons land er toe over, de electriciteitsvoorziening in eigen hand te nemen, welk voorbeeld door tal van andere grote gemeenten al spoedig gevolgd werd. Tevens namen deze gemeenten hun randgemeenten in het net op, zodat de stroomlevering intercommunaal werd. Daarnaast kwamen particuliere streekbedrijven tot ontplooiing.

Naderhand begon men in te zien dat coördinatie op provinciaal niveau noodzakelijk werd, zodat de particuliere bedrijven successievelijk in provinciale opgenomen werden (als laatste het Twentsch Centraal Station op 1 Januari 1950). De provinciale bedrijven beheren elk voor hun gebied het hoogspanningsdistributienet dat, met enkele stedelijke uitzonderingen, uniform voor een spanning van 10 000 V is ingericht. Dit net heeft een lengte van 20 000 km en is zo goed als geheel ondergronds.

Huidige centrales

Dank zij deze steeds verder gaande centralisatie en coördinatie staan momenteel (behalve drie kleinere centrales te Haarlem, Tilburg en Vlissingen) in beginsel tien centrales of combinaties van centrales ter beschikking, en wel:

1. De centrale van het Provinciaal Electriciteitsbedrijf in Friesland te Leeuwarden.
2. De centrale van het Provinciaal Electriciteitsbedrijf van Groningen te Groningen.

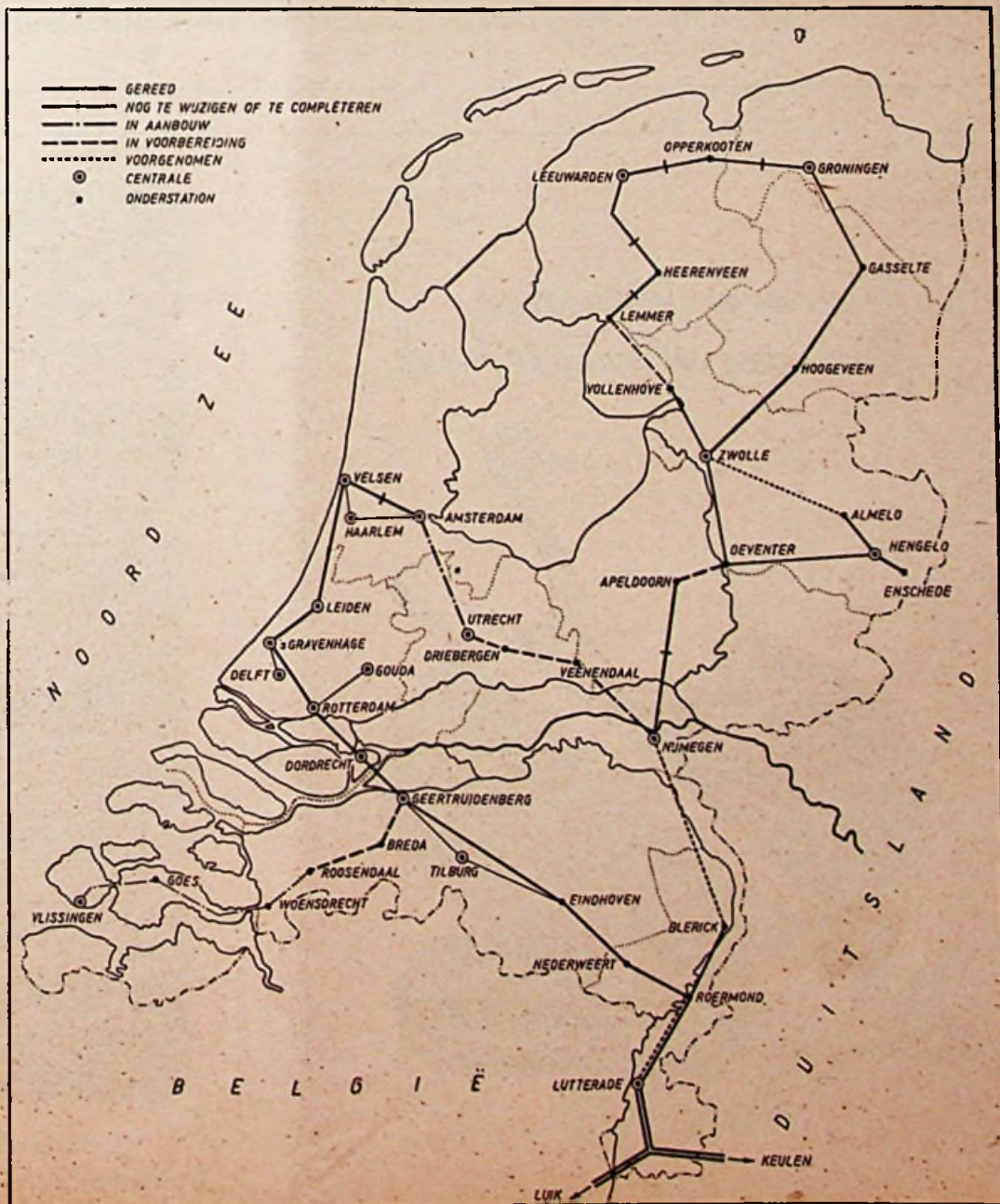
3. De centrales van de N.V. Electriciteitsfabriek IJsselcentrale te Hengelo en te Zwolle.
4. De centrale van de N.V. Provinciale Geldersche Electriciteits-Maatschappij te Nijmegen.
5. De mijncentrales, die tot voor kort alle benodigde elektrische energie aan de N.V. Provinciale Limburgse Electriciteitsmaatschappij (P.L.E.M.) leverden, met als zwaartepunt Lutterade, en metertijd de eigen centrale van voornoemde maatschappij nabij Roermond.
5. De centrale der N.V. Provinciale Noordbrabantse Electriciteits-Maatschappij te Geertruidenberg.

7. De in de N.V. Electriciteitsbedrijf Zuid-Holland gecoördineerde centrales te Leiden, Den Haag, Delft, Rotterdam, Dordrecht en Gouda.
8. De centrale van het Provinciaal Electriciteitsbedrijf van Noord-Holland te Velsen.
9. De centrale van de stad Amsterdam te Amsterdam.
10. De centrale van de N.V. Provinciaal en Gemeentelijk Utrechts Stroomleveringsbedrijf te Utrecht.

Nog verdere concentratie gewenst

Kort na de eerste wereldoorlog is door de Vereniging van Directeuren van Electriciteitsbedrijven in Nederland de vraag onderzocht: uit hoeveel centrales Nederland het beste van stroom zou kunnen worden voorzien. Natuurlijk zijn hierbij verschillende standpunten mogelijk als uitersten: een enkele reusachtige centrale voor het gehele land ofwel een centrale in elk der 100 kV-voedingsnetten. Berekeningen leerden dat voorziening uit 12 tot 16 centrales het doelmatigst zou zijn. Het bleek dus dat de vermoedelijk beste concentratie zich reeds in de praktijk voltrokken had rond 1940.

Deze concentratie was natuurlijk niet moge-

Het Nederlandse koppelnet naar de stand van Januari 1950. Het volledige koppelnet zal bestaan uit een gedeelte voor 150 kV in het Westen en Zuiden des lands en een gedeelte voor 110 kV in het Noorden en Noordoosten. Dit verschil van spanning vindt zijn verklaring in het feit dat de belastingsdichtheid evenals de bevolkingsdichtheid in het laatstgenoemde gebied aanzienlijk kleiner is dan in het eerstgenoemde.

ULTRA-KORTEGOLF RADIO EN TELEVISIE IN DUITSLAND

GROTE DUITSE RADIO- EN TELEVISIE-TENTOONSTELLING

TE DÜSSELDORF, WEST DUITSLAND
22 TOT 31 AUGUSTUS 1952

- ★ TELEVISIE-TONEEL
- ★ TELEVISIE-STRAAT

Speciale inzending van de DUITSE POSTERIJEN
Speciale afdeling radio-zendstations Kortegolf-amateurs

Radiotoestellen voor alle golfbereiken
Exporttoestellen in tropenuitvoering
Televisietoestellen
Zenders van iedere capaciteit
Gramofoons voor drie snelheden
Langspeel- en standaard grammofoonplaten
Dicteerapparaten
Band- en tape recorders
Meetapparaten
Electro-acoustische installaties
Zend-, ontvang-, versterkings- en televisiebuizen
Onderdelen en antennematerialen

Uitvoerige inlichtingen:

NORDWESTDEUTSCHE AUSSTELLUNGS-GESELLSCHAFT m.b.H. DÜSSELDORF - EHRENHOF 4 - TEL. 453 61

*Maximum levensduur
Minimum stroomverbruik*

VIR ROTTERDAM
GLOEILAMPENFABRIEKEN

Voor installatiemateriaal

altijd

Jung

Albrecht Jung · Schalksmühle i.W.
Elektrotechnische Fabrik

Bezoek s.v.p. Jung's expositie in
„Bouwcentrum” Rotterdam, Stands 252/1 t/m 4

lijk zonder de introductie van voedingsnetten voor een hogere spanning; zo ontstonden hier en daar voedingsnetten van 25, 50 en 60 kV, waarvan bleek dat ze over 't algemeen betrekkelijk gemakkelijk weer onderling te verbinden waren, hetgeen tussen 1933 en 1940 goeddeels geschiedde.

Zodoende bestond reeds voor de tweede wereldoorlog in bescheiden mate de mogelijkheid tot energie-uitwisseling, zij het ook dat deze beperkt bleef tot 20 à 25 MW.

De gedachte aan koppeling ging natuurlijk wel verder, onder meer op grond van de overweging dat men door koppeling in belangrijke mate op de reserves der centrales kan besparen, zowel als op andere gronden.

Over de meest gewenste hoegrootheid van deze reservefactor zijn de meningen nogal sterk verdeeld; hier te lande wordt aangenomen dat de storingskans bij een turbogenerator op 5% en bij een ketel op 8% gesteld kan worden. Voor de bepaling van de onvermogenskans kan men zich slechts op practijk-gegevens baseren daar de grootte der machines ook nog een rol speelt.

De uitbreidingen van 't productievermogen, welke na de laatste oorlog plaats vonden, geschieden grotendeels met machine-eenheden van 50 MW. Hierdoor hoopt men enigermate een stabilisatie van de reservefactor te kunnen bereiken, al moet er rekening mee gehouden worden, dat voor de toekomst weer stijging van 't machinevermogen verwacht moet worden.

Tijdens de laatste wereldoorlog namen de besprekingen tussen de reeds eerder genoemde electriciteitsbedrijven een aanvang; in 1948 kwam een definitieve samenwerking tot stand.

Op grondslag van een elftal overeengekomen voorwaarden werd in November 1948 opgericht de N.V. Samenwerkende Electriciteits-Productie-bedrijven (S.E.P.) waarvan veel nut voor onze electriciteitsvoorziening en met name voor het koppelnets, verwacht mag worden.

ELECTRO RADIO MERCUUR

VEERTIENDAAGS VAKTECHNISCH TIJDSCHRIFT

met de mededelingen van:

Federatie van Electro-technische Werkgeversorganisaties
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Nederlandse Vereniging van Electrotechnische Werkgevers
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Nederlandse Kath. Bond van Electrotechnische Werkgevers St. Antonius
Ten Hagestraat 13, Eindhoven - Tel. 04900-4425

Nederlandse Electrotechnische Winkeliers Organisatie
Keizersgracht 606, Amsterdam-C. - Tel. 02900-40027

Nederlandse Vereniging van Neon Installateurs
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Stichting Centraal Instituut voor de Stofzuigerhandel
(Cirtofa)
Keizersgracht 643, Amsterdam-C. - Tel. 02900-34002

Nederlandse Vereniging van Nettenbouwers
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Vakgroep Electrotechnisch Ambacht
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Vakgroep Detailhandel in Electricische Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen
Keizersgracht 606, Amsterdam-C. - Tel. 02900-40027

Vakgroep Detailhandel in Radio-artikelen
Keizersgracht 606, Amsterdam-C. - Tel. 02900-40027

PRACTISCHE PRAATJES

AANSLUITING of AANFLUITING?

Hoe onverantwoordelijk sommige personen te werk gaan, waar het de electriciteit betreft, ondervonden wij als installateur dezer dagen bij een zeer groot bedrijf. In een werkplaats met diverse kleine machines verkeerden de aansluitingen in zo'n desolate toestand, dat het een wonder mag heten, dat er geen doden te betreuren zijn.

Op de eerste plaats waren alle wandcontactdozen (± 10 stuks) van gewone uitvoering, d.w.z. zonder randaarde. Hierop waren de machines met 2-aderig stofzuigersnoer aangesloten en van gewone platte stekkers voorzien. Deze apparaten waren in dit geval (boormachines, slijpkoppen, gelijkrichter, e.d.) geen van alle van een aardleiding voorzien. Een der boormachines was wel op een wandcontactdoos met randaarding aangesloten, doch een aardverbinding was niet aanwezig.

De stekker met randaarde verkeerde in een dergelijke toestand dat het geen stekker meer genoemd kan worden. De kap ontbrak geheel, terwijl de contactpennen waren vervangen door een paar montageboutjes, waarbij de draad-einden der boutjes in de wandcontactdoos gestoken waren. Om nu deze „stekker“ in de contactdoos te drukken, moest men eerst de spanning afzetten om aansluiting van onder spanning staande delen te voorkomen. Uittrekken ging eenvoudig, door aan de snoer maar een ruk te geven.

De zekeringen, welke wij in de schakelkasten aantreffen, deden niet in kwaliteit onder voor deze stekker. Alle zekeringen waren „vak-kundig“ gerepareerd, d.w.z. door middel van koperdraad doorverbonden en nog stevig gesoldeerd ook. Deze doorverbindingen waren van die aard, dat een stroom van 60 A zonder bezwaar hier doorheen kon gaan. Dat de motoren van de kleine machines bij enige overbelasting konden verbranden, daar werd niet bij stil gestaan. De hoofdzekeringen waren 100 A, dus kon men wel een stootje velen!

Een der machines was aangesloten op drie fasen en de buisleiding daarvoor had onderweg een trekdoos. De draaddoorsnede was hier nog $1\frac{1}{2}$ mm². Wie schetst onze verbazing, toen wij op die trekdoos een wandcontactdoos aantreffen, ook zonder randaarde. Deze 2-polige contactdoos was hier afgetakt van 2 der fasen en leverde dus een spanning van 380 V. Waar het hier een gewone contactdoos betrof, was het reeds een paar maal voorgekomen, dat, wanneer men er een looplamp op aansloot, dit tot gevolg had, dat de lampen met een klap stuksprongen. Op mijn vraag, waarvoor deze contactdoos diende, kreeg ik ten antwoord, dat deze gebruikt werd voor een lasapparaat van 25 A. Omdat nu de zekeringen van 6 A voor deze motorleiding te licht waren voor dit

lasapparaat, had men de zekeringen maar verzaard, door een stevige doorverbinding hierop te solderen. Wij zijn dan ook niet één normale zekering tegengekomen.

Ware het niet, dat de arbeidsinspectie op bezoek was geweest, dan was deze toestand nog langer blijven voortbestaan en had het personeel van dat bedrijf a.h.w. op een vulkaan geleefd. Nu moesten wij al deze misstanden uit de weg ruimen, en dat hierdoor een stagnatie van het bedrijf optrad, was niet te voorkomen. Al deze knoeierijen waren door het personeel zelf uitgevoerd, omdat de directie geen geld beschikbaar wilde stellen om een en ander vak-kundig te laten uitvoeren. Dat men dergelijke toestanden bij een klein bedrijfje of werkplaatsje aantreft, is nog te begrijpen, ofschoon nimmer te billijken, maar bij een bedrijf als het onderhavige, waar onder alle omstandigheden winst gemaakt wordt past maar één woord: „schande“. De veiligheid van het personeel hing daar aan een zijden draadje.

Wanneer de inspecties van de electriciteits-bedrijven wat meer controle uitoefenden in dergelijke werkplaatsen en bedrijven, zou er voldoende werkgelegenheid voor de installateurs loskomen en was daardoor de veiligheid van het desbetreffende personeel verzekerd.

„S“

Omzetbelasting detailhandel

De Minister van financiën heeft aan de betrokken instanties uit het bedrijfsleven ter fine van advies toegezonden een voorontwerp van wet betreffende een wijziging van de omzetbelasting. Volgens dit voorontwerp ligt het in de bedoeling de detailhandel geheel van omzetbelasting vrij te stellen. Zoals men zich zal herinneren heeft de Minister reeds meermalen toegezegd gevolg te zullen geven aan het verzoek van het bedrijfsleven om de detailhandel van omzetbelasting vrij te stellen.

Bij de behandeling van de begroting in December II. heeft de Minister verklaard, op korte termijn met de Benelux-partners over dit punt onderhandelingen te zullen voeren, daar het in zijn bedoeling lag ten aanzien van de omzetbelasting tot een uniform Benelux-systeem te komen. Indien echter de vooruitzichten op een spoedige totstandkoming van een dergelijk uniform systeem niet gunstig zouden zijn, zou Nederland autonoom maatregelen treffen om tot een dusdanig systeem te komen. In het kader van deze roezegging moet men de indiening van dit voorontwerp bezien.

ELECTRO-IRONICA

„Ik weet nooit wat de radio is.“

24 uur service

R.S. **STOKVIS & ZONEN N.V.**

JAVASTAAL - STOKVIS N.V. - DJAKARTA

Binnen 24 uur wordt - vanwaar ook in Nederland - de V.D.H. elektrische handboormachine volledig gereviseerd.

De V.D.H. elektrische handboormachines hebben ingebouwde borsteloze tandwielen, wat ze perfect veilig maakt. Alle modellen van de V.D.H. elektrische handboormachines zijn voorzien van een 3-aderig snoer met stekker met rand-aarding.

V.D.H. elektrische handboormachines worden op maximale snelheden van maximaal 2000 toeren per minuut. De tandwielen van de Zwitserse V.D.H. elektrische handboormachines zijn vervaardigd uit chroomstaal, wat de betrouwbaarheid en de levensduur maximaal verhoogt.

V.D.H. elektrische handboormachines worden op maximale snelheden van maximaal 2000 toeren per minuut. De tandwielen van de Zwitserse V.D.H. elektrische handboormachines zijn vervaardigd uit chroomstaal, wat de betrouwbaarheid en de levensduur maximaal verhoogt.

Alle modellen van de V.D.H. elektrische handboormachines zijn voorzien van een 3-aderig snoer met stekker met rand-aarding. V.D.H. elektrische handboormachines worden op maximale snelheden van maximaal 2000 toeren per minuut. De tandwielen van de Zwitserse V.D.H. elektrische handboormachines zijn vervaardigd uit chroomstaal, wat de betrouwbaarheid en de levensduur maximaal verhoogt.

V.D.H. elektrische handboormachines worden op maximale snelheden van maximaal 2000 toeren per minuut. De tandwielen van de Zwitserse V.D.H. elektrische handboormachines zijn vervaardigd uit chroomstaal, wat de betrouwbaarheid en de levensduur maximaal verhoogt.

PEHA MATERIAL

PAUL HOCHKOPPER & CO., LUDENSCHIED
FABRIK ELEKTROTECHNISCHER INSTALLATIONSMATERIALIEN

Inlichtingen omtrent verkoopadressen door onze vertegenwoordiger
FRITZ HERBST ERVEN
Keizersgracht 378 - Amsterdam

Merken, welke de voorkeur hebben

N.V. Electromotorenfabriek „DORDT” Dordrecht

N.V. Electriche Apparatenfabriek v.h. VAN WIJK & VISSER Geldermalsen (Automatisch Schakelmateriaal)

Rayonvertegenw.

ELECTRO METAAL

Den Haag - Piet Heinstr. 102 *a.o. Rijn* Telefoon 334366

Liquiditeit in het ambacht

Nuttig rapport met concrete conclusies

Reeds meerdere malen hebben wij waarderend geuit voor het werk, dat de Hoofdgroep Ambacht verricht ten bate van het gehele ambacht. Zelfs zij die de felste tegenstanders van alle gedwongen organisaties zijn, zullen niet willen ontkennen dat deze Hoofdgroep uitermate belangrijke initiatieven neemt.

Ook het onlangs verschenen vierde nummer van de reeks Ambachtvraagstukken in kort bestek: *De liquiditeit in het ambacht*, legt hiervan weer getuigenis af. Deze brochure is het rapport ener commissie, door de Hoofdgroep ingesteld, en belast met een onderzoek naar de liquiditeit in het ambacht.

Deze brochure verdient in handen te komen van ieder die met het ambacht te maken heeft. Allereerst reeds omdat ze vele nuttige wenken voor ambachtlieden zelf geeft; vervolgens omdat ze duidelijk in het oog stelt, welke gerechte verlangens gekoesterd worden betreffende een actieve middenstandspolitiek.

Het is vanzelfsprekend onbegonnen werk, de gehele brochure in enkele regels samen te vatten. Wij willen toch enkele punten aanroeren, om het grote belang ervan te tonen.

Daar is het feit, dat ook deze commissie weer moet beginnen, het ambacht te adviseren, eerst zelf de hand in eigen boezem te steken.

En wel ten opzichte van meerdere punten. Wij noemen hiervan: het beschikbaar houden van zakelijke gegevens om een concreet en juist beeld te kunnen verkrijgen, alsmede die punten welke men zelf kan regelen om de onderneming op zo gezond mogelijke basis te houden. Als daar zijn: beperking van credietverlening aan de klanten, samenwerking inzake afbetalingsregeling en fondsvorming.

Voor men met gegronde redenen een beroep op de overheid kan doen om een juiste middenstandspolitiek, zal het nodig zijn dat men zelf orde op eigen zaken stelt zover dit mogelijk is. En dat is heel ver. Zoals in dit rapport terecht re lezen staat: „De Commissie waarschuwt met nadruk, het gepaste zelfstandigheidsgevoel niet te doen ontaarden in een te ver doorgevoerd individualisme”.

Natuurlijk is het goed, dat met klem van redenen bij de overheid aangedrongen worde op die zaken, welke een normale middenstandspolitiek vergt: behoorlijk-spoedige betaling door die overheid zelve, toekenning van uitbreidingscrediet en werktuigencrediet alsmede een behoorlijk overleg, een behoorlijk loonbeleid en een betere belastingpolitiek. Dit alles vrage men gerust van de overheid — als het verkregen wordt, is het nog geen reden om de vorengenoemde eigen taken te verwaarlozen. Overheidssteun alleen houdt nooit een bedrijf gezond.

Dit alles nu doet het onderhavige rapport zeer duidelijk uitkomen, zowel in de twaalf korte aanbevelingen als in het daarop volgende systematisch overzicht van haar bevindingen.

Het zijn geenszins alle daverende nieuwe stellingen welke hier verkondigd worden; echter nog steeds niet genoeg.

Hopen we dat zij die in het organisatie- wezen leiding te geven hebben, wegen zullen kunnen vinden om de zo juiste theorieën op korte termijn te verwezenlijken!

Radio en televisie in Duitsland

Grote tentoonstelling op komst

Na een pauze van twee jaar zal van 22-31 Augustus 1952 wederom de „Grosse Deutsche Rundfunk- und Fernseh-Ausstellung” in Düsseldorf plaats vinden. Alle fabrikanten uit West-Duitsland en West-Berlijn op het gebied van radio, televisie, grammofoon en -onderdelen zullen hier hun laatst geconstrueerde producten tonen.

Voor de radiovakman zullen vooral de afdelingen ultra korte golf-radio en televisie belangrijk zijn. Bekend is dat met name op het ukv terrein in Duitsland veel belangrijks gepresteerd wordt; er mag bijna gezegd worden dat West-Duitsland iets geheel nieuws bereikt heeft. Op 1 Maart 1952 waren in dit gebied niet minder dan 7 ukv zenders in werking; ruim 30% van alle luisteraars beschikte over toestellen voor dit golfbereik. Nog 30 zenders zullen binnenkort starten; de industrie levert voor binnenlands gebruik nog slechts ontvangers, die mede voor ukv geschikt zijn. De opgedane ervaringen stellen de industrie in staat, toestellen van grote klankzuiverheid te bouwen, die zeker ook voor anderen dan Duitsers interessant zullen zijn.

De Duitse industrie ontwikkelde tevens nieuwe typen buizen, zeer geschikt voor de bouw van kleine, goedkope toestellen.

Vervolgens zal de bezoeker in Düsseldorf de nieuwste typen televisie-ontvangers kunnen

zien; op dit gebied is daar te lande ook naarstig gewerkt, aansluitend aan voor de oorlog verworven inzichten. Sinds 1950 wordt — zoals men weet — in Duitsland televisie uitgezonden; in de herfst van dit jaar zullen, naar men verwacht, vier of vijf zenders elke dag drie uur werken. In een speciale „televisiestraat” zal de bezoeker een veertigtal ontvangtoestellen van diverse soorten in de praktijk kunnen beoordelen.

Ook aan onderdelen zal heel wat nieuws te zien zijn; wij noemen slechts antennes en meetinstrumenten voor ultra korte golfbereik. Daarnaast zullen bijzondere stands van de Bundespost, alsmede van de amateur-clubs worden ingericht, welke hoogst aantrekkelijk beloven te worden.

Verhoging electriciteitstarieven mogelijk

In de Staatscourant van 27 Maart jl. is gepubliceerd de prijzenbeschikking Electricische energie 1952, die voor de electriciteitsbedrijven de mogelijkheid opent met ingang van 1 April jl. haar tarieven voor kleinverbruikers, zowel wat betreft het vastrecht als de prijs per kWh met ten hoogste 25 procent te verhogen. Voor het verbruik tot 240 kWh per jaar blijft de huidige prijs per kWh gehandhaafd.

Voorts zijn met ingang van 1 April de prijzen voor grootverbruikers vrijgelaten.

SPIELZIEK KABELVERBINDINGSSTUK

door L. VAN DER POST, hoofdinspecteur G.E.B., Amsterdam

Een verbruiker beklagde zich over de verhoging van zijn electriciteitsrekening, hoewel zijn bedrijf geen uitbreiding had ondergaan en de installatie niet intensiever werd gebruikt.

Bij een onderzoek van de installatie werd vastgesteld, dat deze zich in niet al te beste staat bevond (Het onderhoudswerk werd in „eigen beheer” uitgevoerd). Tevens bemerkte men, dat, ook als er géén toestellen ingeschakeld waren, toch electriciteit werd verbruikt. Bij het uitzetten van de hoofdschakelaar vond echter geen aanwijzing door de meter meer plaats.

Het stond dus vast, dat er zich ergens in de installatie een sluiting bevond, waarvan de overgangsweerstand echter nog zó groot was, dat de smeltveiligheden niet defect raakten.

Na enig zoeken bleek de storing zich te bevinden in de groep, waarop de installatie van een bijgebouw was aangesloten.

De voeding van dat deel der installatie geschiedde door middel van een grondkabel. Bij meting ontdekte men, dat de isolatieweerstand van de geleiders, zowel ten opzichte van de aarde, als ten opzichte van geleiders onderling, zeer gering was.

Een nadere meting ter vaststelling van de plaats van het defect in de kabel kon achterwege blijven, aangezien men zich de plaats herinnerde, waar een las in de kabel aangebracht was.

Deze verbinding vertrouwde men achteraf niet ge-

heel... Bij opgraving van dit verbindingsstuk vond men inderdaad het defect.

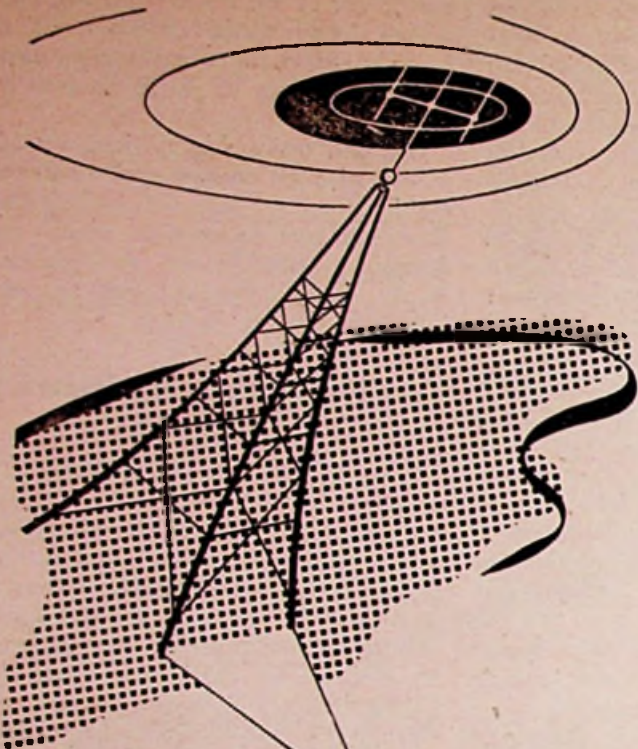
Omdat het op de juiste wijze aanbrengen van een verbindingsmof de electrotechnische kennis van de „monteur” te boven ging, had deze zich op een eenvoudiger manier geholpen.

De te verbinden kabeinden werden van de omhulling ontdaan, en de kernen in elkaar gedraaid. Vervolgens werd deze las in een... kistje gedeponneerd en daarna volgegoten met kabelmassa.

Dit knutselwerk werd aan de aarde toevertrouwd, zonder dat werd vermoed, dat het na korte tijd weer van zich zou laten horen!

Op onderstaande foto zien we de inhoud van het verbindingsstuk. Door de verwarming, tengevolge van de stroomdoorgang, steekt één las reeds geheel buiten de massa uit.

TELEGRAAF-APPARATUUR MET TOEBEHOREN

Wij bieden uit voorraad vrijblijvend aan:
ZENDAPPARATUUR EN ONDERDELEN.

AN/TRC	I	RC	58
AN/AMQ	IC	RC	103
AN/PRS	I	RM	29
AVT	15	S	27
BC	357	SCR	206
BC	375	SCR	274 N
BC	460	SCR	511
BC	500	SCR	522
BC	630	SCR	555
BC	1003	SCR	556
BC	1103	SCR	578
EE	65	SCR	625
FMT	50	SCR	269
Halsted	10LFA	Sgt	B
Link	1498	SqE	543C
PB	50		

Typenlijsten met technische gegevens staan ter beschikking.

De apparaten worden in eigen speciale werkplaatsen onderzocht en voor zover noodzakelijk omgewerkt.

ELECTRONEN-BUIZEN

Ontvang-, zend-, kathodestraal-buizen, gelijkrichters, spanningsregelaars, stroomregelaars, speciale buizen.

Telephonie

Funk

Röhren

STEG

Verkaufsorganisation
für geprüftes US Surplus-Material

STEG

Nachrichten - Geräte - Programm NAG
Neuauflage bei München, Brunhamstraße 21
Germany

BUSCH JAEGER IN ELKE NIEUWBOUW! N.V. v.h. CLAESSEN & Co.

AMSTERDAM - SINGEL 162-164

ALMELO - APELDOORN - DOETINCHEM - GRONINGEN - ROTTERDAM - SITTARD

Iedereen
loopt er
mee weg!

Met de

Audium Portable

Technische
gegevens o.a.:

Golflbereik 180-520 meter. Grote gevoeligheid. Afmetingen 18 x 21 x 14 cM. Gewicht 3 KG, incl. batterijen. Raamantenne met kern Ferriscube, waardoor groot ontvangervermogen.

maakt U tevreden klanten. Handig formaat, sierlijke uitvoering en een perfecte geluidsweergave.

Voor U als detaillist een aantrekkelijke korting.

Audium

ELECTRO-ACOUSTISCHE
INDUSTRIE N.V.
SINGEL 160, AMSTERDAM-C.

ELECTRISCHE MEETTECHNIEK

GOSSSEN

draagbare- en schakelbordinstrumenten voor industrie en laboratoria.

RUHSTRAT

regelbare en vaste weerstanden, regeltransformatoren in vele uitvoeringen.

AOIP

instrumenten van hoge precisie voor laboratoria: meetbruggen, diverse typen galvanometers, „Assopréci” en „Didapréci” instructiemateriaal.

**RIBET &
DESJARDINS**

electronische meetapparatuur: kathodestraal oscilloscopen; electronenschakelaars, meetzenders, l.f.-generatoren, vierkante-golf generatoren, frequentiemodulators, ook voor televisie; electronische apparatuur voor de industrie; gecombineerde instrumenten voor servicedoeleinden.

Alleenverlegwoordigers voor Nederland en Indonesië:

LINDETEVES n.v.
ELECTROTECHNIEK
AMSTERDAM-POSTBUS 5014

91521
7 lijnen

VERGELIJKEND OVERZICHT

Ontwerp Vestigingswet Bedrijven

Bij de Staten-Generaal is ingediend een ontwerp Vestigingswet Bedrijven. In vele opzichten is dit ontwerp een uitbouw van de beginselen die reeds aan de Vestigingswet Kleinbedrijf 1937 ten grondslag lagen. De in de practijk geconstateerde feiten van de Wet van 1937 zijn verbeterd, vooral op het stuk van de controle op de naleving van de Wet. Ook is de werkingssfeer aanzienlijk uitgebreid. — Ter verduidelijking van een en ander doen wij onderstaand een vergelijkend overzicht volgen van de hoofdzaken van de Vestigingswet Kleinbedrijf 1937, het Voorontwerp Vestigingswet 1951 en het thans ingediende Ontwerp Vestigingswet Bedrijven.

Vestigingswet Kleinbedrijf 1937

De werkingssfeer van de Wet

De Wet is van toepassing op ondernemingen in *detailhandel, ambacht en kleine nijverheid*, voor zover uitgeoefend vanuit een inrichting.

De totstandkoming van een Vestigingsbesluit.

Een Vestigingsbesluit kan tot stand komen op verzoek van een of meer erkende verenigingen van ondernemers.

De werking van een Vestigingsbesluit.

Vergunning is slechts vereist bij het vestigen van een inrichting, dus niet voor *gevestigde* ondernemingen.

Kan een vergunning overgedragen worden?

Een vergunning is niet overdraagbaar.

Beslissing over de aanvraag.

Over de aanvraag beslist de Kamer van Koophandel.

De vestigingseisen.

De eisen kunnen slechts betrekking hebben op *credietwaardigheid, handelskennis en vakbekwaamheid*.

Wie moet aan deze eisen voldoen?

Aan de eisen moet voldoen, diegene, die bij de vestiging als ondernemer optreedt. Zijn er twee of meer ondernemers, dan moeten zij gezamenlijk aan de eisen voldoen.

Wordt de onderneming door een ander dan de ondernemer beheerd dan moet worden voldaan:

- aan de eis van credietwaardigheid door de ondernemer of de ondernemers gezamenlijk;
- aan de eisen van handelskennis: vakbekwaamheid door de beheerder of indien er meer beheerders zijn door de beheerders gezamenlijk.

Definitie van beheerder.

Wordt in deze Wet niet gegeven.

Definitie van bedrijfsleider.

Geen definitie.

Kan iemand tegel ijkertijd beheerder zijn in meerdere ondernemingen?

Niet geregeld in deze Wet.

Voorontwerp Vestigingswet 1951

De Wet is van toepassing op alle bedrijven met uitzondering van de landbouw en de visserij.

Een Vestigingsbesluit kan tot stand komen op verzoek van het betrokken bedrijfschap of van een of meer representatieve verenigingen van de betrokken ondernemers. Is er geen bedrijfschap, dan treedt hiervoor in de plaats het betrokken hoofdbedrijfschap of productschap.

Voor iedere onderneming en voor iedere inrichting (behoudens de hierboven genoemde uitzonderingen) is een vergunning vereist, wanneer een Vestigingsbesluit tot stand komt.

Een vergunning is niet overdraagbaar, doch gaat wel met de onderneming over bij rechtsovergang onder algemene titel (huwelijk in gemeenschap van goederen, ontbinding van zodanig huwelijk, erfopvolging).

Over de aanvraag beslist de K.v.K. of, indien anders bepaald, het product-, het hoofdbedrijf- of het bedrijfschap.

De eisen kunnen slechts betrekking hebben op *handelskennis en vakbekwaamheid*.

Aan de eisen moeten voldoen de beheerder of de beheerders.

Beheerder is hij, die in een onderneming of inrichting de dagelijkse onmiddellijke leiding heeft.

Geen definitie.

Een beheerder kan slechts in één onderneming als zodanig werkzaam zijn.

Ontwerp Vestigingswet Bedrijven

De Wet is van toepassing op alle bedrijven met uitzondering van de landbouw, de visserij, het bankbedrijf, het verzekeringsbedrijf en het vervoersbedrijf.

Gelijke methodiek als in Voorontwerp 1951.

Zie Voorontwerp 1951.

Zie Voorontwerp 1951.

Zie Voorontwerp 1951.

De eis van credietwaardigheid is hier wederom toegevoegd.

Aan de eis van credietwaardigheid de ondernemer of de ondernemers. Aan de eis van handelskennis door de bedrijfsleider en aan die van vakbekwaamheid door de beheerder.

Beheerder is hij, die de onmiddellijke leiding heeft.

Bedrijfsleider is hij die algemene leiding geeft aan de onderneming.

Een vergunning vervalt wanneer in het bewijs van de vergunning als bedrijfsleider of beheerder vermeldde persoon, anders dan overeenkomstig een voorlopige vergunning of een ontheffing, tevens elders als bedrijfsleider of beheerder optreedt.

HELLESENS
DROGE BATTERIJEN
DE BESTE TER WERELD
HOUDBAAR - BETROUWBAAR

Voor alle
INSTALLATIE MATERIALEN

„Gelenha” N.V.

In de Betouwstraat 29
NIJMEGEN.

Tel. K. 8800 - 24547 (2 lijnen)

PHILIPS GROSSIER.

Fabrikant van:

Electrische
Broekenpersen
Electrische
Dassenpersen
Electrische
Gasaanstekers
Electrische
Sigaretten-
aanstekers
Electrische
Soldeerrevolvers

AUDION

Groenburgwal 31
Amsterdam
Telefoon 44479

U kunt
alle kanten
uit
maar

bij

alles in
en uit
één hand

KORTE SPAARNE 23 - 25
TEL. (K 2500) 16255-10084

MOTORSCHAKELAARS

met en zonder thermisch relais,
voor opbouw en inbouw

RELAIS

voor wissel- en gelijkstroom

GRENDCONTACTEN

HEFMAGNETEN

VLOTTERSCHAKELAARS

TIJDRELAIS

WEIDEAFRATERINGSAPPARATEN

SYNCHROON-INBOUWUURWERKEN

WANDKLOKKEN

Vraagt onze catalogus

„AFO”

Apparatenfabriek „Overijssel” N.V.,
Hatterem (Gld.) Telefoon 941 (4 lijnen)

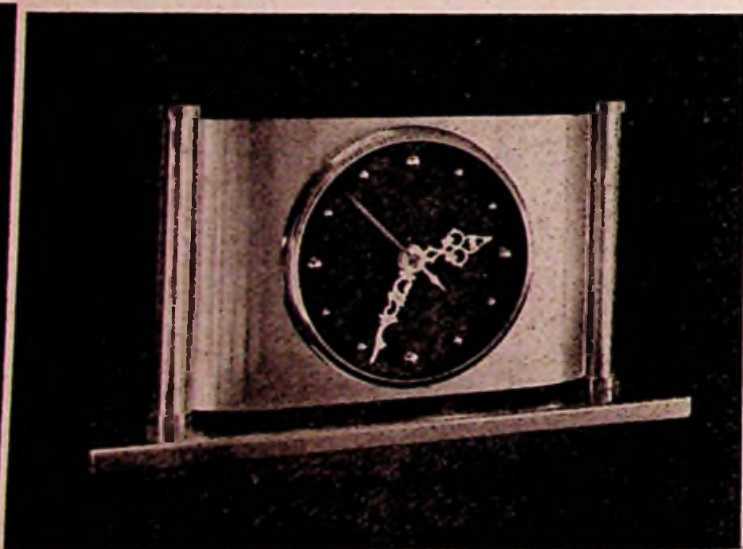

Dit van ouds bekende materiaal wordt geleverd door:

J. K. Busbroek
N.V. Ingenieursbureau Doorman
N.V. Electro-Ofra
N.V. „Gema”
W. Haas
W. Helms
Filiaal:
Ant. Kasdorp
H. C. J. Vredenburg
Rood & Kahle
N.V. Scholten's Handelsmij.
Gebr. v. d. Veen

Kamperstraat 9
Mauritsweg 59
Straelschweg 37-39
Oude Boteringestraat 57
Kempkesweg 3
Nieuwstraat 17
Walstraat 17-19
Venloseweg 4
Willemstraat 63
Pottersstraat 40
Nieuwstraat 15
Grote Kerkstraat 71

Zwolle
Rotterdam
Venlo
Groningen
Heerlen
Amersfoort
Deventer
Roermond
Hengelo (Ov.)
Bergen op Zoom
Hoorn
Leeuwarden.

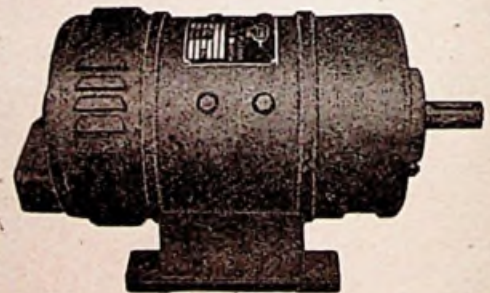

Electrische klokken

Fabrikant
van deze klokken

*met universeel
uurwerk*

220-110 VOLT

GELIJKSTROOMDYNAMO'S

voor scheeps- en stationaire doeleinden
in geventileerd gesloten druppelwaterdichte uitvoering

— — —

Shunt-dynamo's voor batterijlading
Compound-dynamo's voor directe stroomlevering

— — —

Alle soorten relais, terugstroomautomaten, spanningsregelaars
en indirect gestuurde terugstroomautomaten

— — —

DYNAF N.V. Dynamo- en Apparatenfabriek
Oosterengweg 32-36 - HILVERSUM - Telefoon 9438 (K 2950)

HET VERKOPEN VAN EEN ZAAK

BETALING.. VAN.. DE.. KOOPSOM.. IN.. TERMIJNEN

door J. L. VAN HEDEL,
belastingconsulent.

Een winkelier, die meende dat hij zo langzamerhand lang genoeg de vreugden van het zakendoen had genoten, besloot op een goede dag zijn bedrijf te verkopen. Er verscheen een advertentie in „E.R.M.” en als gevolg daarvan een groot aantal brieven van lieden, die blijkbaar nog wel iets zien in de electrotechnische artikelen en dan ook bereid waren de zaak over te nemen.

Met één van de gegadigden werden onderhandelingen gevoerd en ten slotte was men het in grote trekken eens over het bedrag, dat door de koper zou moeten worden betaald. Deze overeenkomst kwam er in hoofdzaak op neer, dat de koper de goederenvoorraad tegen factuurprijs zou overnemen en dat hij voor de goodwill en de inventaris een bedrag van f 45 000,— in contanten zou betalen. Het pand, waarin het bedrijf werd uitgeoefend, zou dan niet verkocht worden. De koper van de zaak zou dit van de oude ondernemer, tegen de normale huur, gaan huren.

Tot zover was alles naar wens verlopen en zo goed als in kannen en kruiken. Er waren echter nog twee moeilijkheden, die opgelost moesten worden. Op de eerste plaats zou de verkoper een behoorlijk bedrag aan inkomstenbelasting moeten gaan betalen, omdat de inventaris met een boekwaarde van f 9 000,— op de fiscale balans voorkwam. Over f 45 000,— min f 9 000,—, dus over f 36 000,— zou dan ook 20 à 40% inkomstenbelasting betaald moeten worden.

Het andere bezwaar was, dat de koper niet over voldoende middelen beschikte om en de voorraden en het bedrag van f 45 000,— ineens in contanten op tafel te brengen.

Vindingrijk als de zakenman nu eenmaal is, werd voor beide moeilijkheden echter met één slag een oplossing gevonden, zo eenvoudig als het ei van Columbus!

De koper zou de overname-som voor de goederenvoorraad contant voldoen en op het bedrag van f 45 000,— een eerste aflossing van f 9 000,—. Het restant van f 36 000,— zou dan voorts in jaarlijkse termijnen van f 3 600,— worden betaald.

De moeilijkheden voor de koper waren hiermede inderdaad opgelost en de verkoper meende, dat ook het fiscale probleem van de baan zou zijn. In het jaar, waarin de verkoop plaats vond werd voor goodwill en inventaris immers slechts f 9 000,— ontvangen. Dit bedrag was gelijk aan de boekwaarde, dus géén winst en geen inkomstenbelasting. In de volgende jaren zou dan jaarlijks f 3 600,— worden ontvangen, waarover dan op de gewone wijze inkomstenbelasting betaald zou moeten worden.

Eerst informeren!

Gelukkig was de verkoper zo verstandig om, alvorens definitief deze transactie aan te gaan,

het advies van een belastingdeskundige in te winnen. Deze man liet zich eerst uitleggen hoe de situatie was en welke overeenkomst de partijen zouden willen aangaan. Waarschijnlijk min of meer teleurstellend voor de verkoper, gaf de belastingdeskundige toen als volgt zijn mening weer:

Op de eerste plaats moet u er rekening mede houden dat een betaling van f 9 000,— ineens, gevolgd door 10 jaarlijkse termijnen van f 3 600,—, belangrijk minder is dan f 45 000,—. U wilde voor de inventaris en de goodwill f 45 000,— ontvangen, maar door de betaling in termijnen ontvangt u veel minder. U moet nl. rekening houden met het rente-verlies. Een bedrag van f 3 600,— over een jaar te ontvangen, staat -bij een rente van 4%- gelijk met een bedrag van f 3 461,40 contant te ontvangen.

Wanneer op deze wijze de contante waarde van de door de koper te verrichten betalingen wordt berekend, blijkt dat u voor inventaris en goodwill slechts f 38 198,70 ontvangt. Immers:

f 9 000,— contant is gelijk aan	f 9 000,—
contant,	
3 600,— na 1 jaar is gelijk aan „	3 461,40
„ 3 600,— „ 2 „ „ „ „ „	3 328,38
„ 3 600,— „ 3 „ „ „ „ „	3 200,40
„ 3 600,— „ 4 „ „ „ „ „	3 077,28
„ 3 600,— „ 5 „ „ „ „ „	2 958,84
„ 3 600,— „ 6 „ „ „ „ „	2 845,08
„ 3 600,— „ 7 „ „ „ „ „	2 735,64
„ 3 600,— „ 8 „ „ „ „ „	2 630,52
„ 3 600,— „ 9 „ „ „ „ „	2 529,36
„ 3 600,— „ 10 „ „ „ „ „	2 431,80
	<u>f 38 198,70</u>

Door dus betaling in termijnen toe te staan, geeft u de koper eigenlijk een bedrag van f 6 801,30 cadeau. Dat is echter geen fiscaal probleem. Wat de fiscale gevolgen betreft moet u er rekening mede houden dat niet het jaar waarin u de termijnen ontvangt van belang is, maar het jaar, waarin uw recht op die termijnen ontstaat. Bij de overdracht van uw bedrijf moet dus als volgt gerekend worden:

U krijgt voor goodwill en inventaris een vordering, waarvan de contante waarde gesteld moet worden op	f 38 198,70
de boekwaarde is	„ 9 000,—
U maakt dus een winst van	<u>f 29 198,70</u>

Dit bedrag wordt nu in het jaar, waarin de transactie plaats vindt, tot uw inkomen gerekend. Het hangt dan van uw normale inkomen in dat jaar af, hoeveel procent inkomstenbelasting u over dat bedrag van f 29 198,70 zult moeten betalen. Daarvoor geldt een minimum van 20 en een maximum van 40%.

Een romantische geschiedenis van een man die meende genoeg in het zakenleven gezeten te hebben, vertelt de heer Van Hedel hier. De conclusie is van allergrootst belang voor wie dezelfde mening mocht gaan koesteren.

... een groot aantal brieven...

Er is echter nog meer en daar hebt u waarschijnlijk helemaal niet aan gedacht! U gaat het winkelhuis niet verkopen maar verhuren. De fiscus stelt zich nu op het standpunt dat, omdat die onroerende goederen van het zakelijke vermogen worden overgeheveld naar het privé-vermogen, ook het verschil tussen de werkelijke waarde en de boekwaarde van die gebouwen tot de overdrachtswinst behoort en dus met 20 à 40% belast is. Wanneer de waarde van dat winkelhuis bijv. op f 35 000,— gesteld moet worden en de boekwaarde is f 20 000,—, dan zult u over dat verschil van f 15 000,— ook inkomstenbelasting moeten betalen. Dat zal dus een bedrag van f 3 000,— à f 6 000,— zijn.

Het is erg jammer, dat u geen landbouwbedrijf hebt want dan zoudt u er in dit opzicht heel wat gunstiger afkomen. Een verklaring voor dat verschil in behandeling tussen landbouwondernemers en anderen kan ik niet zo gemakkelijk geven.

Men —en met name bijv. de fiscale medewerker van „E.R.M.”— heeft zich ook wel eens afgevraagd, of de tekst van het Besluit op de Inkomstenbelasting er niet op wijst, dat in een geval als dit over het verschil tussen de werkelijke waarde en de boekwaarde, onafhankelijk van de grootte van het normale inkomen, steeds 20% moet worden geheven en dus niet 20 à 40%. De opvatting van de fiscus is echter dat het tarief van 20% wel bij overlijden maar niet bij overdracht van toepassing is. Overlijden is dus voordeliger.

J.E. STORK
VENTILATOREN

de Beste

DEN HAAG

JUNOSTRAAT 35 • TELEFOON 772223

VOSSLOH- SCHAKEL- en CONTACTMATERIAAL

Ongeëvenaard in kwaliteit

FRAAY & KORPER
HOOFDKANTOOR - AMSTERDAM

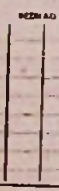
FILIAAL GOES - TELEFOON 2693

FILIAAL GRONINGEN - TELEFOON 29724

REPARATIELABEL

Naam
Adres
Wat ontvingt
Merk of type
Aard der reparatie

KOSTEN f

Bestelblad

(Verkleind model)

De prijs bedraagt per pakje, inhoudende 500 labels, slechts f 4.90 afgehaald (f 5.40 franco huis).

Naast onze veel gevraagde **calculatie-bloes** hebben wij gemeend voor de lezers van Electro Radio Mercuur

REPARATIELABELS

volgens nevenstaande afbeelding (formaat label 8.5 x 14 cm) ter beschikking te moeten stellen.

Door het **stansgat met snijlijn** zijn deze labels zonder verdere moeite aan de ter reparatie aangeboden voorwerpen te bevestigen.

Dezelfde **LABELS** voorzien van een dekblad dat afgegeven kan worden aan de Cliënt (door middel van een carbon-papiertje te beschrijven) **kosten per 4 bloes ad 125 labels met dekblad f 7.40 afgehaald en f 7.90 franco huis.** Alle labels vervaardigd uit prima beschrijfbaar carton.

Tevens verkrijgbaar:
REPARATIE-RAPPORTEN

Reparatie-Rapport

Klass
Te repareren

Datum

Verspreid

Gebruikt materiaal

Gevoerd van

Peraal

KOSTEN f

(Verkleind model)

in bloes ad 100 bladen prima beschrijfbaar papier volgens nevenstaande afbeelding (formaat 9.5 x 13.5 cm). De door Uw monteur te verantwoordend tijd en gebruik materiaal kunnen desgewenst door middel van deze rapporten geparafeerd worden door de Cliënt.

De prijs per bloc bedraagt afgehaald f 0.80 (f 0.90 franco huis).

Bestellingen te richten aan:

N.V. Uitgevers Maatschappij „Diligentia“
Kalverstraat 35 - Amsterdam - Giro 136.400

Uit **VOORRAAD**

leverbaar

De veel gevraagde
kleine elektrische
WASMACHINES

HOOVER en AEG

Uitgebreide sortering

DRAKA draad en kabel

TEHAMA

Technisch Handelsbedrijf v/h Marynen N.V.

Electrotechnische Groothandel

LEEWARDEN - Zaailand 78-80 - Telefoon 6444

GRONINGEN - Vismarkt 56 - Telefoon 27415

Weg! met
losgetrilde contacten
(gevaar voor sluiting)

kapotte contactstoppen
(gevaar voor aanraking)

Neemt een
DRAKA flex contactstop

N.V. Hollandsche Draad- en Kabelfabr. A'dam

Betaling in termijnen geen oplossing.

Het zou sterk overdreven zijn om te zeggen, dat deze electro-detaillist als een gebroken man het kantoor van de belastingconsulent verliet. Wel was het voor hem een teleurstelling, dat de oplossing, die hij meende gevonden te hebben, geen oplossing bleek te zijn! Daartegenover echter was hij bijzonder verheugd over het feit, dat hij tevoren naar de fiscale gevolgen had geïnformeerd. Er was nu immers nog niets gebeurd en er kon nog een andere oplossing gezocht worden.

De lezer, die tot hiertoe het verhaal van deze collega heeft gevolgd, zal zich misschien afvragen welke andere oplossing er dan eventueel zou zijn. Nu is het bij de verkoop van een onderneming zó, dat er talloze manieren zijn om tot een oplossing te komen. Het hangt geheel af van de omstandigheden welke methode of welke variatie daarop het best kan worden toegepast.

In een geval als hierboven beschreven zou bijv. iets bereikt kunnen worden door de termijnen van f 3 600,- per jaar te contracteren als lijfrente-termijnen. Dit betekent dan, dat de koper verplicht is jaarlijks f 3 600,- te betalen, maar niet langer dan 10 jaar en dat die betaling een einde neemt, zodra de verkoper en diens echtgenote overleden zijn. In dat geval is er sprake van een lijfrente en wordt alleen jaarlijks over de lijfrente-termijnen inkomstenbelasting geheven.

Er moet dan echter wel bedacht worden, dat deze oplossing zonder meer niet ideaal is. Voor de koper wordt de situatie gunstiger. Er is immers een kans, dat hij op een goedkope wijze van zijn schuld af komt. In het geval nl. dat de verkoper en zijn vrouw binnen 10 jaar overlijden. Voor de verkoper daarentegen, of eigenlijk voor diens erfgenamen, is er het bezwaar, dat de mogelijkheid bestaat, dat slechts enkele termijnen worden ontvangen.

In een bepaald geval werd dit bezwaar als volgt ondervangen: Het was oorspronkelijk de bedoeling dat de koper van de onderneming 25 jaar lang jaarlijks f 800,- zou betalen als aflossing op de koopsom. In dat geval zal dan echter de contante waarde van die 25 termijnen van f 800,- als overdrachtsprijs worden beschouwd en zou de verkoper een behoorlijk bedrag aan inkomstenbelasting te betalen krijgen.

De koper had er geen bezwaar tegen om inplaats van deze zekere betaling van $25 \times f 800,-$, de verplichting op zich te nemen om een lijfrente van f 800,- uit te keren zolang de verkoper en diens echtgenote in leven waren maar ten hoogste gedurende 25 jaar, en daarnaast een bedrag in contanten van f 1 200,-. Dit laatste bedrag betaalde de koper omdat bij een lijfrente steeds de kans bestaat dat de betalingen eindigen.

Voor de verkoper werd de situatie nu zo, dat zolang hij of zijn echtgenote in leven zouden zijn jaarlijks -althans gedurende 25 jaar- f 800,- werd ontvangen. Het risico van overlijden van man en vrouw kon echter door het sluiten van een levensverzekering ondervangen worden. In dit geval was de man 47 jaar en de vrouw 46 jaar. Om zich te verzekeren van jaarlijkse uitkeringen van f 800,- per jaar, ingaande na het overlijden van de langstlevende van man en vrouw, en eindigende na 25 jaar, zou een koopsom gestort moeten worden van f 1 200,- of een jaarpremie gedurende 15 jaar van f 97,60.

De verkoper had dus de keuze uit de volgende mogelijkheden:

- A. de zaak verkopen tegen 25 jaarlijkse betalingen van f 800,-. Dan zou over de contante waarde van die uitkeringen, verminderd met de boekwaarde, inkomstenbelasting geheven worden.
- B. de zaak verkopen tegen f 1 200,- in contanten en een lijfrente op twee levens van f 800,- eindigende na 25 jaar. In dat geval geen belastingheffing over de overdrachts-winst maar jaarlijks over de lijfrente-termijnen. Bij deze oplossing zijn er dan nog drie mogelijkheden:
  1. om er zeker van te zijn, dat in elk geval gedurende 25 jaar f 800,- wordt ontvangen

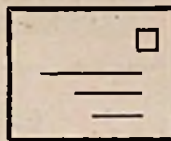
(van de koper of van de verzekeringsmaatschappij), wordt een koopsom van f 1 200,- gestort;

2. idem, maar inplaats van een koopsom van f 1 200,- een premie van f 97,60 per jaar gedurende 15 jaar en niet langer dan tot het overlijden van de verkoper;
3. de verkoper neemt het risico zelf en sluit geen verzekering.

Het zal duidelijk zijn, dat ook al worden inventaris en goodwill tegen een dergelijke lijfrente verkocht, er toch belasting geheven zal worden over het verschil tussen de werkelijke waarde en de boekwaarde van de gebouwen wanneer deze naar het privé-vermogen worden overgeheveld.

BRIEVEN

van

J. Lasdop

Bloemendalerveen, 19 April 1952

Amice,

Midden in de rompslomp van de jaarlijkse schoonmaak, neem ik toch even de gelegenheid waar om een briefje aan je te schrijven. De ramen open en het lentezonnetje op mijn papier, zo is het wel uit te houden, al zit je in de rommel. Toch is er enig verschil in deze schoonmaak 1952, vergeleken bij die van 1951. Hoe het komt, weet ik niet, maar het vorige jaar kwam ik handen te kort om bij mijn klanten het een en ander, wat zo'n schoonmaak nu eenmaal met zich brengt, op te knappen. Hier een stopcontact, daar een paar lichtpunten, bij een ander enkele nieuwe ornamenten plaatsen, zo ging het verleden jaar.

Deze keer zie je zo goed als niemand. Geen telefoontje om even aan te komen, niets en niemendal. Niet dat er geen noodzakelijke reparaties meer te verrichten zijn; die zijn er meer dan genoeg, doch het publiek is voor het overgrote deel niet meer in staat extra uitgaven te doen, omdat de prijzen zo zijn, dat het voor de meesten niet meer op te brengen is. Als je dan nog eens een enkele keer een karweitje gedaan hebt en je maakt je rekening op, dan huiver je zelf reeds als zakenman van het bedrag, hetwelk je voor zo'n luttel werkje in rekening moet brengen.

Doch niet alleen de jaarlijks terugkerende schoonmaakkarweitjes blijven thans achterwege, ook het andere, meer lonende werk is opeens zoek geraakt. Sinds begin Maart schijnt men over de gehele linie afgesproken te hebben alle werkzaamheden op electrotechnisch gebied stop te zetten. Over het gehele land schijnt er thans „de klad” in te zitten en lopen de omzetten schrikbarend terug. Iedereen schijnt een afwachtende houding aan te nemen, want (of het waar is of niet is mij onbekend) er schijnt een prijsverlaging op grote schaal in de lucht te hangen. Als dit zo is, dan is het begrijpelijk, dat men met het doen uitvoeren van belangrijke objecten even „de kat uit de boom kijkt” en het niet direct noodzakelijke werk even in petto houdt.

Het is merkwaardig, dat bij voldoende werk in de installateurswereld, men zo weinig bezoek ontvangt van vertegenwoordigers, maar nu er hoegenaamd geen vraag naar materiaal is, zwermen de vertegenwoordigers weer om ons heen en trachten elk een graantje mee te pikken van het weinige, wat er nog te bestellen valt. Nu ik het toch over vertegenwoordigers heb, moet het mij van het hart, dat juist zij het zijn die ons installateurs onschatbare diensten kunnen bewijzen. Zij toch hebben steeds de beschikking over de nieuwste snuffes en prijzen. Ook zijn er onder hen, die technisch behoorlijk onderlegd zijn en menig installateur van advies kunnen dienen. Zij zijn de gehele dag op pad, goed of slecht weer en men moet hen respecteren voor de ambitie en het geduld, waarmee zij hun beroep uitoefenen.

Desillusie en onwillevendheid van de zijde hunner afnemers, is vaak hun ondervinding. Hoe vaak worden zij niet als een lastige vlieg verjaagd en op een onheuse manier de deur gewezen? Nu behoeft men niet alle vertegenwoordigers op de koffie te vragen of hen met sigaren en sigaretten trachten te paaien. Ook overdrijving kan schaden!

Zelf heb ik gedurende meer dan 20 jaar geregeld bezoek van een vertegenwoordiger gehad, die nauwgezet om de veertien dagen op hetzelfde uur zijn praatje kwam maken en of hij nu een order ontving of niet, altijd even correct en voorkomend optrad. Is het dan niet meer dan billijk, dat men dergelijke mensen op het laatst als een huisvriend gaat beschouwen? Met zijn firma heb ik dan ook altijd prettig zaken gedaan, doch nadat hij wegens omstandigheden zijn plaats aan een ander moest afstaan, is het contact met die firma verbroken.

Hieruit blijkt ook weer, van hoe groot belang een goede vertegenwoordiger voor zo'n firma kan betekenen. Die opvolger was in lijnrechte tegenspraak met de eerste en kwam gedane afspraken nimmer na. Dergelijke practijken sieren een vertegenwoordiger niet, en het is daarom verklaarbaar, dat men deze mensen wel de deur wijst. Gelukkig zijn dit hoge uitzonderingen, waarmee ik maar zeggen wil: „Behandel alle vertegenwoordigers als uw beste vrienden, ge kunt er slechts voordeel bij hebben.”

Tot ziens,

J. Lasdop

Spotlights
Voetlichten
Hersen
Projectie
Floodlights
Zoeklichten
Lichtregelaars
Aut. Kleurwielen
Kleurfiltermat.
Weerstanden enz.

Fabriek van
Speciale Verlichtingsapparaten
AMSTERDAM-C.
v. Ostadestraat 228-230 - Tel. 20485
Vraagt prospectus! Ook verhuur!

FAGET
STEENWIJK

Electrische
Meetinstrumenten-
en Apparatenfabriek
Telef: K.5210 N° 2032

HAZEMEYER
HENGEL

Beschermd
schakel-
materiaal

Fabriek en
Hoofdkantoor
Hengelo

Telefoon
2345
(5 lijnen)

Kantoor R'dam: Klipstraat 16,
Tel. 30634 en 30724
Kantoor A'dam: Amstel 144,
Tel. 35862

ELECTROTECHNISCH
INSTALLATIEMATERIAAL

N.V. CORODEX

ZANDVOORT. TEL. K 2507-2541-2542

ELECTRO RADIO
MERCUR-RECLAME
WERKT!

Schakelmateriaal

Samenstellen en bouwen van:

Kastenbatterijen

Kracht- en lichtverdeel-
kasten.

Korte levertijden.

Minkes, Den Haag,

TELEFOON 39.15.63

Kantoor: Hoefkade 667-671

Fabriek: Nieuwe Schoolstraat 47

k. W. h. meters,

normale en alle bijzondere uitvoeringen
Registrerende en aanwijzende Volt-
Ampère-Watt-Cos φ - en freq. meters.
Draaiveld-richting-aanwijzers.
Gecombineerde Volt- en Ampèremeters
in draagbare uitvoering.
Krukinductoren.
Aardingsweerstandsmeters.

Meterfabriek - Dordrecht

WITTE KAT, KWALITEITSBATTERIJ

WARTELS

Import, vernikkeld messing,
rond onderdeel uit één stuk,
6-kant bovendeel

Draad	Draadlengte	Boring	Wartel compleet netto p. stuk	6-kant Contra-moer netto p. stuk
gas	15 mm	12 mm	0.33	0.10
"	15 "	15 "	0.44	0.10
"	15 "	17 "	0.60	0.10
"	12 "	16 "	0.46	0.11
"	15 "	18 "	0.63	0.11
"	15 "	21 "	0.91	0.20
1	" 10 "	26 "	1.96	0.31
1 1/2	" 12 "	31 "	1.65	0.61
1 1/2	" 10 "	34 "	2.75	0.69
1 1/2	" 12 "	40 "	3.05	0.84
2	" 12 "	50 "	8.64	1.08
Un.	12 "	12 "	0.30	0.10
"	15 "	15 "	0.43	0.10
"	15 "	17 "	0.60	0.10
"	15 "	18 "	0.64	0.10
"	15 "	17 "	0.50	0.11
"	15 "	23 "	1.08	0.11
1	" 15 "	23 "	0.98	0.22
1 1/2	" 10 "	26 "	1.96	0.38
16	PG 15 "	18 "	0.54	0.19
21	" 12 "	23 "	0.84	0.36

Extra korting bij afname ineens van f500.- 5%
Extra korting bij afname ineens van f1000.- of
meer 10%

**Fa. GEBR. VAN DER VEEN
LEEWARDEN**

Electro-Technische Groothandel. Import-
trice „Hackefhal-“ en „Eupen-“Kabel.
Opgericht 1919, Grote Kerkstraat 71, Tel. 5639 en 8495

Van Venlo via Moskou naar Tokio, van Tokio
via Melbourne naar Kaapstad en vandaar
door de Sahara weer naar Venlo terug....

25.000 km.

In drie jaar tijd leverden wij deze afstand
aan draad alleen al voor het telecommuni-
catie-gebied in Nederland.
Daarnaast produceren wij nog vrijwel alle
andere soorten draad.

Wat voor draad U ook nodig mocht hebben:
Pope maakt het!

..... Vraag alle gewenste inlichtingen aan
onze alleenvertegenwoordiger voor Nederland.
Zij zal U graag met raad en d-raad bijstaan.

**TECHNISCHE
HANDELONDERNEMING
„ROMAL“**
Plompstorenegracht 12
Utrecht - Tel. 14393

N.V. POPE S DRAAD EN LAMPENFABRIEKEN VENLO HOLLAND

CISTOFA

Mededelingen voor aangeslotenen van Cistofa
OFFICIËLE MEDEDELINGEN

Gewijzigde kortingen

Wij brengen onder uw aandacht, dat de meeste fabrikanten en importeurs een nieuwe kortingsregeling hebben gedeponerd. De datum van ingang van deze nieuwe regeling is 25 Maart 1952.

Nadere gegevens hieromtrent verschaffen u op aanvraag de betreffende fabrikanten en/of importeurs, alsmede de afdeling detailhandel van Cistofa, Keizersgracht 606 te Amsterdam C.

Prijswijzigingen

Van de Meterfabriek te Dordrecht ontvingen wij bericht, dat met ingang van 26 Maart 1952 de navolgende particuliere verkoopprijzen voor haar Excelsior stofzuigers gelden:

Model 6000 compl. met 7 hulpstukken	f 177,50
" 5000 " " 7 " "	" 155,-
" 4000 " " 7 " "	" 145,-
" 907 " " 5 " "	" 132,50
" 907 " " 4 " "	" 120,-
" 907 " " 4 " "	" 117,50

Vanaf heden dienen de bovenvermelde prijzen dus te worden aangehouden, terwijl de normale kortingen hierop van kracht zijn.

Van de firma Van der Heem N.V. te Den Haag ontvingen wij mededeling, dat de prijs van de door haar verkooporganisatie de Algemene Nederlandse Radio Unie N.V. te Amsterdam in de handel gebrachte stofzuiger „Virgo” type SZ 325 met ingang van 25 Maart 1952 is vastgesteld op f 160,- bruto, compleet met hulpstukken.

Daarnaast wordt een assortiment aanvullende hulpstukken, pakket AA 325, in de handel gebracht tegen de brutoprijs van f 20,-.

Vanaf heden dienen bovengenoemde prijzen te worden aangehouden, terwijl de normale kortingen hierop van kracht zijn.

Afvoering Importeurslijst

Onder verwijzing naar onze mededeling in Electro Radio Mercuur van 17 November 1951 delen wij u thans mede, dat de opzeggingstermijn van 6 maanden van de firma A. J. Westerhof & Co N.V. te Rotterdam aan de Ommoordsestraat 67 (v.h. Oostzeedijk 340) met ingang van 25 April a.s. is afgelopen. Vanaf laatstgenoemde datum is het dus voor aangeslotenen van Cistofa verboden stofzuigers van deze firma te betrekken.

(Einde Cistofa-nieuws)

Amsterdamsche L.I.C.

Ingaande 8 April is de N.V. W. J. Stokvis Koninklijke Fabriek van Metaalwerken, filiaal Amsterdam, tot het Amsterdamsche L.I.C. toegetreden.

Van deze firma mag dus nu eveneens contractmateriaal worden betrokken.

De regelings-commissie

Gebonden loonpolitiek nog nodig.

In de M. v. A. aan de Eerste Kamer betreffende de begroting van Sociale Zaken spreekt Minister Joekes als zijn mening uit, dat voornog een gebonden loonpolitiek niet kan worden gemist. Een loonsverhoging teneinde de koopkracht te verhogen acht de Minister gevaarlijk: „Het zou kunnen zijn, dat hierdoor de afzet op de binnenlandse markt voor die bedrijfstakken, die thans moeilijkheden onderkennen, aanvankelijk enige verbetering zou ondergaan. Het verband tussen het niveau der lonen en der prijzen en de invloed hiervan op de export-mogelijkheden zouden echter onder de huidige omstandigheden tengevolge hebben, dat het middel op de duur erger zou blijken dan de kwaal.

Over de door sommige leden aanbevolen gedachte om te volstaan met het aangeven van loonminima kon de Minister zich nog niet uitspreken, daar de Stichting van de Arbeid zich nog beraadt over de toekomstige wijze van loonvaststelling, zoals die door haar wenselijk wordt geacht. Ook de Minister acht de differentiatie in de basislonen tussen de verschillende groepen, die vroeger de geschoolden, geofenden en ongeschoolden vormden, in vele gevallen nog te gering. De diverse loonregelingen en collectieve contracten hebben hun individuele „plafonds”, als men het vastgestelde uurloon voor de hoogste groep als zodanig wil beschouwen. Wel houdt het College van Rijksbemiddelaars, in samenwerking met de Stichting van de Arbeid, bepaalde richtlijnen aan bij de beoordeling van de voorstellen van partijen, maar van de hierbij geboden mogelijkheid om tot een verantwoorde differentiatie te komen, wordt in de betrokken bedrijfstakken niet altijd gebruik gemaakt.

Ziektewet en Kinderbijslagwet naar vakbedrijfsverenigingen

Het is wenselijk, aldus Minister Joekes in de Memorie van Antwoord betreffende de begroting van Sociale Zaken, dat de uitvoering van de Werkloosheidswet, de Ziektewet en de Kinderbijslagwet door een en hetzelfde orgaan geschiedt. Om dit mogelijk te maken, is reeds op 14 Juni 1950 een wetsontwerp betreffende de herziening van de organisatie der Sociale Verzekering bij de Staten-Generaal aanhangig gemaakt. De Minister hoopt, dat dit ontwerp op een zodanig tijdstip het Staatsblad zal bereiken, dat ook de uitvoering der Ziekte- en Kinderbijslagwet op 1 Januari 1953 aan de vakbedrijfsverenigingen kan worden opgedragen.

Wetsontwerp in voorbereiding

In de Memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer betreffende de begroting van Sociale Zaken zegt Minister Joekes over de kinderbijslag voor kleine zelfstandigen het volgende: „Het is de uitgesproken bedoeling der regering, zoals zij reeds eerder heeft medegedeeld, te komen tot een regeling, waarin alle zelfstandigen worden betrokken. Het ontwerp ener zodanige regeling is in voorbereiding en zal ter fine van advies aan de S.E.R. worden gezonden.”

De Minister streeft ernaar een verlenging van de Noodwet Kinderbijslag Kleine Zelfstandigen, die uiterlijk op 1 Juli 1953 vervalst, te vermijden.

? Vraag en Aanbod !

Per vak van 30 mm hoog bij 65 mm breed f 5.—
Dubbel vak (60 mm hoog) f 10.—
Voor administratie en expeditie van brieven onder nummer 40 cent extra, bewijsnummer 25 cent.
Men gelieve het bedrag in te sluiten of per postwissel of postgiro 136 400 van N.V. Uitgevers Mij. Dilligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam, vooruit te betalen.
Teksten, bestemd voor deze rubriek, alsmede verschuldigd bedrag, moeten ZATERDAGMORGEN (voor de verschijningsdatum v/h blad) in ons bezit zijn.

Te koop, wegens sterfgeval,

Electr. Installatie Bureau annex winkel

in stad in Z.H. Voor solide reflectanten op gemakkelijke en voordelige voorwaarden. Diploma's vereist. Geen tussenspersonen. Br. nr. 1609 bur. v.d. blad.

Wegens emigratie ter overname te Den Haag, centrum stad:

Electrotechnisch Bureau

met winkel en inventaris, vrije woning met inrichting, à contant f 13 000,—
Br. nr. 1610 bur. v. d. blad.

Te koop

nieuwe grondkabel G.P. L.K.

100 m 3 x 2½

100 „ 3 x 4

100 „ 3 x 6

In een koop f 700,—

Br. nr. 1612 bur. v. d. blad.

Aangeboden te Den Haag:

electrotechnisch installatiebureau met winkel, werkplaats en vrije woning

op eerste stand bij wijk in aanbouw f 15 000,— contant. Br. nr. 1611 bur. v. d. blad.

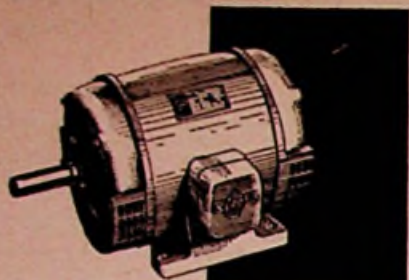
TELEFOONCENTRALE AANGEBODEN bestaande uit 9 wand- en tafeltocstellen. Grote geljkrichter met cuproxeel voor voeding relais en relaiskast met 40 relais. Totaal f 510.—
KOKERCONDENSATOREN 0,05 mid à f 60.— de 1000.
RADARSET met VCR. 97 en 22 bulzen f 98.—
TELEVISIEBUIZEN v.a. f 22,50 en div. andere ontvang-bulzen. Br. nr. 1614.

Te koop aangeboden

Electrotechnisch Installatie Bureau en Radiohandel

op groot dorp in het Oosten des lands. Weinig concurrentie. Gegadigden moeten kopen pand en werkplaats ca. f 30 000.— Br. nr. 1613 bur. v. d. blad.

Goed geoutilleerde technische Werkplaats, voorzien van moderne meet-instrumenten, zoekt passend montage- of reparatiewerk. Br. nr. 1615.

ELECTRO MOTOREN in elke gewenste uitvoering

Door de bijzondere bevestiging van de lagers wordt de rotor bij ieder toerental precies in het magnetisch veld getrokken.

INGENIEURSBUREAU
FRONIJA & Co.

APELDORP - AMSTERDAM - DEN HAAG
MAASTRICHT - GROENINGEN

Wij leveren U
alle typen

STOFZUIGERS

van de volgende
fabrikaten:

HOLLAND - ELECTRO,
RUTON,
SIEMENS,

N.V. Handelsmij ELECTROCENTRUM, Amsterdam
Filialen: ARNHEM, EINDHOVEN, LEEUWARDEN,
ROSENDAAL, ROTTERDAM, ZWOLLE.

Radlobulzen
Gloeilampen
Fluorescentielampen
Apparatuur en
Armaturen
Rijwiel- en
zaklantaarnlampjes

Vraagt vrijblijvend offerte:

N.V. Electro Ofra en gros
Straelscheweg 37-39, VENLO — Telefoon 3424
en 4424

Uitsluitend eerste-klas Installatie-
materialen, o.a.:

Stotz-Kontakt — Hazemeyer
Draka — Rijnstaal
Corodex — Industria

verkrijgbaar bij

N.V. v/h **NIERSTRASZ**
Plantage Middenlaan 62, Amsterdam (C.)

Verkrijgbaar:

Goed Calculeren

van Electriche Installaties
door JOH. G. SPRUYT.
2e druk Prijs f 1,50.

Deze handleiding bij het maken van een goede begroting dient iedere installateur die met de moderne calculatiemethoden op de hoogte wil blijven, zich aan te schaffen.

Het gehele verloop van een installatie, d.w.z. van de aanvraag af tot en met de oplevering, wordt belicht. Een uitslaande plaat met de plattegrond van een fabriekscomplex biedt gelegenheid om het bestudeerde als oefening in de praktijk te brengen.

Door zijn handige formaat (13 x 19 cm) is dit werkje steeds gemakkelijk te raadplegen.

Een greep uit de inhoud: het opnemen van een installatie - de plan-tekening - materiaalstaat - onkosten en sociale lasten - omzetbelasting - de offerte - gereedschappen - installatievoorschriften - vestigingswet.

Bestellingen aan
de erkende boekhandel of

N.V. Uitgevers Mij Diligentia
Kalverstraat 35, Postgiro 136400,
AMSTERDAM C.

JAC. van der VEEN

Calandplein 3, DEN HAAG
Tel. 180826 *

VERHUUR van alle
electrische materialen

ILLUMINATIE TONEEL
LICHTFONTEINEN

Ned. Koolborstel Fabriek

EDAM - AMSTERDAM - SPIJKERKADE 5

Betrouwbaar Bedrijfszeker

VLOERWRIJVERS

met en zonder
stofzuigrichting

1. Zeer solide constructie
2. Gemakkelijk uitwisselbare borstels
3. Voor elk doel een geschikte machine
4. Grote bewerkingscapaciteit
5. Indien gewenst leverbaar met stofzuig-richting
6. Vervaardigd door specialisten

THABUR

INDUSTRIEEL EN TECHNISCHE HANDELSMIJ N
ZUILINGSTRAAT 22-24 - TELEFOON 116130 - DEN HAAG
HEERENSTRAAT 35 - TELEFOON 20241 - UTRECHT

Nieuw telefoonnummer voor Den Haag nr. 184850

**MEDEDELINGEN VAN DE
NEDERLANDSE
VERENIGING VAN
ELECTROTECHNISCHE
WERKGEVERS**

Secretariaat: Mauritskade 45,
's-Gravenhage - Tel. 110585

Ledenvergadering

De Electrotechnische Werkgeversorganisatie hield op 20 Maart jl. een ledenvergadering te Amsterdam. Na de gebruikelijke inleiding -het openingswoord van de Voorzitter en de voorlezing der notulen- worden enige mededelingen gedaan. Zo is het overleg met de federatie van Haarlemse installateursorganisaties over de uitbreiding van de werkingssfeer van het Amsterdamsche L.I.C. in volle gang. Verder wordt de propaganda-actie van de E.W.O. onder de Amsterdamsche erkende installateurs nu voorbereid.

In beginsel is besloten, dat de Amsterdamsche installateurs-verenigingen in federatief verband met elkaar zullen samenwerken. De aanwezigen verklaren zich hiernede accoord.

Op verzoek van een der leden zal de contact-commissie worden uitgenodigd bij het G.E.B. ter sprake te brengen de prijzen van koperen leiding bij de aanleg van reservoirs. Deze blijken in de praktijk nauwelijks meer enige winst te laten.

Onder de installateurs is enige ongerustheid ontstaan, nu bepaalde grootwinkelbedrijven wasmachines aansluiten voor de som van f 5,—. Dat hierbij de installatie-voorschriften met voeten getreden worden is duidelijk. Het voorstel wordt geopperd de brandverzekering-maatschappijen er op te wijzen, dat ondeugdelijke aansluitingen het brandgevaar vergroten en deze te verzoeken in de polisvoorwaarden dwingend voor te schrijven dat elektrische apparaten, e.d. door erkende installateurs moeten worden geplaatst. Ook deze kwestie zal overigens aan de contact-commissie worden voorgelegd. In zijdelings verband hiernede wordt besloten de aandacht van het publiek,

meer dan tot nu toe het geval is geweest, te vestigen op de erkende electrotechnische installateurs en hiervoor de medewerking van het G.E.B. in te roepen.

Een punt van bespreking vormt het euvel van onverantwoorde inschrijvingen bij aanbestedingen. De op ornamenteen behaalde winst wordt dikwijls aangewend om de prijs van het installatiewerk aanzienlijk te drukken. Tot nu toe kon deze steen des aanstoots nimmer door de steen der wijzen worden vervangen, doch in overleg met de federatie van Amsterdamsche electrotechnische werkgeversorganisaties i.o. zal zo mogelijk naar een oplossing worden gestreefd.

Het concept huishoudelijk reglement wordt, behoudens enige toevoegingen, goedgekeurd.

Mr. Van Gelderen, die de vergadering op uitnodiging van het bestuur bijwoont, schetst het ontstaan van de bindende loonregeling en de na-oorlogse C.A.O. (een uitvoerige uiteenzetting hierover werd gegeven op blz. 131 van Electro Radio Mercurus dd. 22 Maart jl.). Ook brengt Mr. Van Gelderen de P.B.O. ter sprake en vertelt hij een en ander over de plannen tot oprichting van een organisatie, waarbij alle installateurs en detaillisten aangesloten zullen zijn.

Nadat de rondvraag enige leden gelegenheid heeft gegeven tot het verkrijgen van inlichtingen van uiteenlopende aard, sluit de voorzitter de vergadering.

Vergadering dagelijks bestuur

Op 31 Maart jl. hield het dagelijks bestuur van de N.V. E.W. een vergadering ter afdoening van een groot aantal punten. De belangrijkste waren wel: het voorbereiden van het instellen van een propaganda-commissie en een financiële commissie, het aanwijzen van enige gedelegeerde bestuursleden ter behandeling van speciale aangelegenheden, de wijze van behandeling van de C.A.O., de B.A.D., de wijziging van de statuten en de te houden algemene ledenvergadering. Voorzover nodig werden voorstellen voorbereid voor de op 24 April te houden hoofdbestuursvergadering.

**MEDEDELINGEN VAN DE
FEDERATIE VAN
ELECTROTECHNISCHE
WERKGEVERS
ORGANISATIES**

Secretariaat: Mauritskade 45,
's-Gravenhage, tel. 110585

Vergadering algemeen bestuur

Op 7 April jl. hield het algemeen bestuur van de Federatie van electrotechnische werkgevers-organisaties te Amsterdam een vergadering. In dit bestuur hebben zitting vertegenwoordigers van de Electrobond, de N.V.E.W., de bond St. Antonius, de Christelijke bond, de Kleine nijverheid en het Radio-reparatiebedrijf. Daarnaast hebben enige vertegenwoordigers van de vakgroep zitting in dit bestuur, dat tevens, zo nodig als bestuur van de vakgroep kan optreden.

Door het aftreden van de heer J. W. Willemssen als voorzitter werd de verkiezing van een voorzitter aan de orde gesteld. Als zodanig werd gekozen de vice-voorzitter, de heer A. J. Apol. Tot leden van het dagelijks bestuur werden aangewezen de heren Zeestraten, Hogerheiden, Baars en Span.

Voorts werd uitvoerig van gedachten gewisseld over de P.B.O. Met algemene stemmen werd t.a.v. enkele principiële punten een standpunt ingenomen.

Verder werd overleg gepleegd inzake enige punten betreffende de C.A.O., welke thans in overleg met de werknemersorganisaties wordt opgesteld, terwijl ten slotte de situatie welke t.a.v. het L.A.C. is ingetreden, aan een nadere beschouwing werd onderworpen.

Na een korte rondvraag werd deze vergadering, waaruit een zeer goede samenwerking tussen de verschillende groepen naar voren kwam, gesloten.

NIEAF UTRECHT

Sedert
1907

De Nederlandse fabriek
van elektrische meetinstrumenten

„H.A.F.”

VOOR

**Kastenbatterijen en
Installatiematerialen**

N.V. Hollandsche Apparaten Fabriek
Gorzenpad 8-12 - Waalhaven NZ. 95
Rotterdam - Telefoon 7760

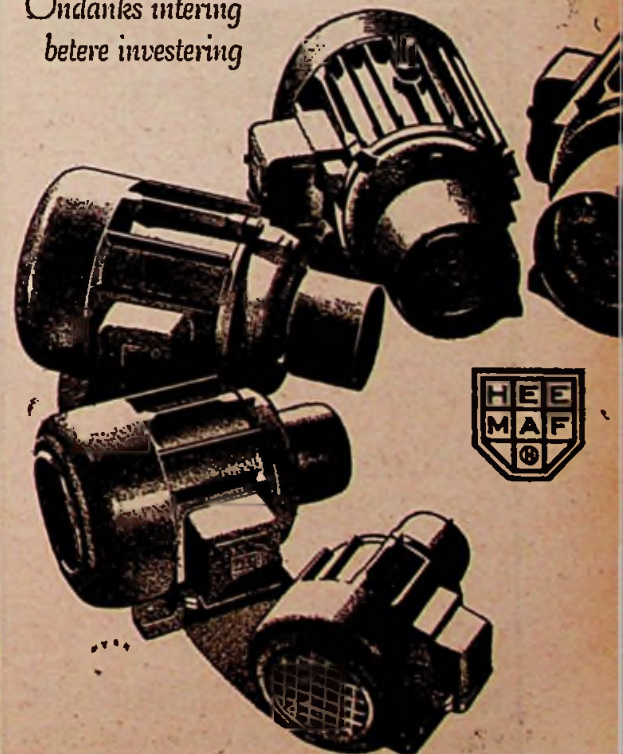
Transformatoren

Voor ieder bedrijf en voor ieder doel

Metaal gelijkrichters
Magnetische schakelaars
Electrische graveer apparaten
met schrijfstift.

A.W.G. TRANSFORMATOREN
Tel. 408 - VALKENSWAARD

Ondanks intering
betere investering

GESLOTEN **S-K-A** MOTOREN

UNIVERSEEL BRUIKBAAR

USF

INDUSTRIELAAN - UDEN

Massa draaiwerk
Electrotechn. en
Verlichtingsonderdelen
Bouten - Moeren - Schroeven

Opdrachten volgens monster of tekening
in messing - aut. staal - aluminium,
korte levertijden.

Uw grossier heeft ze in voorraad
Importeur: NEMA - Winschoten, tel. 255

SPECIALE SCHOONMAAKAANBIEDING

Zijden rokkappen 70 cm diam., plastic
blender, diverse kleuren f. 9.— per stuk
Idem 75 cm f. 10.50 „ „
Afgehaald f. 0.50 reductie per kap
voor vracht
Zijden leeslamp rokkapjes f. 5.— per stuk
Geen reductie.

Deze prijzen gelden bij afname van 25 stuks

ILONKA

Ruisstraat 12, Haarlem, Tel. 21600 tot 6 uur.

H.B.F. Kastenbatterijen g. ij.
Max. Stöger automatisch schakelmateriaal
Electra handbediend schakelmateriaal
ACEC draaistroommotoren
Himmelwerk Reductiemotoren

Technisch Handelsbureau

VERDAM - Zaandam

Ooievaarstraat 72 - Tel. 2035 (K 2980)

„VONKA” AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfonteinen,
schijnwerpers (ook met
natrium- en kwiklampen),
motoren enz.

voor

ILLUMINATIE - TONEEL

VERLICHTING - KRACHT

GISO-LAMPEN

„HECO” heeft alles voor uw montage

N.V. HECO (Frans Hamers)

Lauriergracht 102 - AMSTERDAM-C. - Tel. 33196

AIRMEC meetinstrumenten
ARDENTE speciaal-luidsprekers
BELCLERE hoorapparaten en onderd:
BEREC batterijen en zaklantaarns
BRADOMATIC Tapeheads en units
EIAC luidsprekers
IMHOF instrumentkasten en rekken
K.A. televisie antennes
LAMBERT hoofdtelefoons
MAYR keramische schakelaars
POPE gloeilampen
RONETTE microfoons en pick-ups
RUWID potentlometers lineair en logar
T.B.R. transformatoren en versterkers
„VRAAGT UITGEBREIDE
GEILLUSTREERDE CATALOGUS

TECHNISCH BUREAU

J. TH. VAN REIJSEN

CHOORSTRAAT 16 - DELFT - TELEFOON 2878

Electro-Ing.-Bur. „DANIEL” N.V.

HILVERSUM

Tel. 9895

λ Δ Aanloopcontrollers
Rotor-aanloopweerstand
Luchtgekoelde weerstanden
Magnetschakelaars

Speciale schakelapparatuur voor de Industrie
Af voorraad of redelijke termijnen

Stotz - Kontakt

Schroefautomaten

6-10-15 A

Geen verhoogde
deksels meer.

Klein model
voor licht-
installaties.

N.V. E. M. ELECTROSTOOM

Postbus 301 - Rotterdam - Tel. 82720

Filiaal te Amsterdam,
N.Z. Voorburgwal 28-30

WAARSCHUWING

vanaf

1 APRIL 1952

Lagere prijzen

Hogere korting

en jaar-omzet premie

voor

HACKETHAL EN EUPEN KABEL

Vraagt voorraad- en prijslijst bij de Importrice vanaf 1919

Fa. GEBR. VAN DER VEEN

ELECTRO-GROOTHANDEL — TELEFOON K 5100 - 5689 EN 8485

GROTE KERKSTRAAT 71 — LEEUWARDEN

Melk kookt niet meer over

Voor ieder die wel eens melk moet koken, is het overkoken een dreiging welke tot voortdurende voorzichtigheid maant. Men moet er bijblijven staan, wil men overkoken voorkomen.

Ieder zal dan ook als goed nieuws beschouwen de mededeling dat iemand er in geslaagd is een melkkoker te construeren, waarbij overkoken uitgesloten is. De man die op deze wijze de dank van alle vrouwen verdiend heeft, is de heer J. H. van Viersen, Columbusstraat 263 te 's-Gravenhage. Reeds zijn er vijf buitenlandse octrooien verleend; het Nederlandse staat ten name van de heren J. H. van Viersen en C. C. Bender.

De vinding komt hierop neer, dat deze Vico koker niet eens toezicht behoeft. Nadat men de melk in de koker gedaan heeft, sluit men deze aan op het lichtnet. Nu kan de huisvrouw zelfs de deur uit gaan. Zodra de melk kookt, wordt de electriciteit zonder meer uitgeschakeld. Dit geschiedt door middel van een valschakelaar, waarover de uitvinder natuurlijk alleen nadere gegevens verstrekt aan de fabrikant, die deze melkkoker zal gaan vervaardigen.

Brans' Vade Mecum

Een vademecum van radiolampen, wil het ook maar enigermate de volledigheid betrachten, zal per jaar met enkele tientallen pagina's moeten toenemen. Dit was voor de redactie van P. H. Brans' Vade Mecum (Brans & Co., Box 40 te Hilversum) aanleiding om na de 8e druk het boek te gaan splitsen. Als 9e druk is nu een boek verschenen, alleen aan zend- en ontvangbuizen gewijd, de 10e druk, welke begin 1953 zal verschijnen, zal de overige soorten vervatten. Dit „alleen maar“ zend- en ontvangbuizen neme men overigens nog niet te eenvoudig: 416 bladzijden van bijna het formaat van Electro Radio Mercurur waren voor dit „alleen maar“ nodig! Er mag dan ook vermoed worden dat niet veel in aanmerking komende typen afwezig zullen zijn. Zodat de gebruiker een volledige gids voor het gehele terrein ter beschikking heeft.

Radiotoestellen-tal stijgt

Het aantal radiotoestellen in Nederland was op 1 Maart 1 649 775 (tegen 1 634 846 op 1 Februari). Op 1 Februari waren er 484 620 aansluitingen op het rijksdistributienet.

E. R. M. - Omroep

Elementaire kennis van electriciteit is als „vak“ op het lesrooster geplaatst van de hoogste klassen der Arnhemse scholen, waarmede de Gelderse hoofdstad een onderwijs-primeur heeft.

Van Hazemeyer te Hengelo kwam een tweetal folders: een over de reparerbare explosie-veilige smeltpatronen en een over de Hazemeyer stopcontacten. De naam Hazemeyer zegt o.i. genoeg, daar hoeft niet veel meer bij vermeld te worden.

In Amsterdam-West kan het publiek weer in een nieuwe zaak terecht voor het aanschaffen van electrotechnische en radio-artikelen. De heer Nico de Leeuw heeft, aan het adres Hoofdweg 462, op Vrijdag 4 April een winkel geopend, waar wij hem alle goeds wensen!

Van de N.V. Odink & Koenderink te Haaksbergen ontvangen wij bericht dat de heer Ir. F. Kors, die 17 jaar aan het bedrijf verbonden is, met ingang van 1 April jl. tot onderdirecteur is benoemd. Tevens zijn de heren J. Egberts en D.W. Koenderink tot procuratiehouder benoemd.

Het technisch handelsbureau König, Plantage Parklaan 14 te Amsterdam, deed een prijslijst April 1952 het licht zien. Acht keurig gedrukte pagina's vertellen in welke artikelen dit bureau gesorteerd is; de prijsverlaging van Philips' montagebalken en trogarmaturen zal zeker aandacht trekken.

In omvang toegenomen tot 60 pagina's en met een fris omslagje, is de E.C.-bode van Electrocentrum (Prinsengracht 357 te Amsterdam) weer prompt op tijd verschenen. Het toenemen van de omvang is niet zomaar uit liefhebberij gebeurd, doch omdat de lijsten met beschikbare materialen zo uitgebreid zijn. Geen slecht teken!

Voor relaties van de fabriek van speciale verlichtingsapparaten Tovèrli te Amsterdam wordt medegedeeld dat, tengevolge van de stijgende vraag naar de producten dezer fabriek, uitbreiding noodzakelijk was. Een groter pand heeft men kunnen vinden in de Van Ostadestraat 228-230 te Amsterdam Zuid. Sinds 1 April is daar het adres van Tovèrli; het telefoonnummer luidt 20485.

Op de Utrechtse jaarbeurs werd op 2 April jl. door Rudolf Blik Electriche Apparaten- en Metaalwarenfabrieken N.V., 's-Gravenhage, een order ontvangen uit de Verenigde Staten, ter waarde van 52 000 dollars voor levering van duizend huishoudrobots, die de zorgen van de Amerikaanse huisvrouw zullen helpen verlichten. De opdracht werd ontvangen van een import-concern te New York.

Helaf is een electro-apparatenfabriek zowel als Handelmaatschappij, sinds kort gevestigd Oude Singel 238 te Utrecht. Met de ingebruikneming van dit pand heeft men een hele stap op weg naar de vooruitgang gezet; men is zeker nog niet van plan, de eindstreep als bereikt te beschouwen. Integendeel; maar wat er reeds gepresteerd wordt verdient zeker aandacht; de prijscourant 1952 biedt reeds een serie materialen die er zijn mag.

*Nog deze maand
verschijnt:*

De Praktijk der Werkloosheidswet

voor werknemer
en werkgever

door

G. A. M. Gussenhoven

Omvang 88 pag. Prijs f 1.90

Een boek naar aanleiding van een actueel onderwerp dat in het middelpunt aller belangstelling staat! In een handig formaat geeft dit werk naast de volledige tekst der Wet, een duidelijke verklaring en toelichting van de voornaamste artikelen.

De door zijn werkzaamheden op het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid bij uitstek deskundige auteur is er volkomen in geslaagd de moeilijke „wets-taal“ voor iedereen verstaanbaar te maken.

WEET U

- Wie verzekerd zijn tegen de gevolgen van werkloosheid?
- Hoeveel de premie bedraagt en wie haar betalen moet?
- Wanneer uitkering plaats vindt en hoe lang?
- Het verschil tussen „Wachtgeldverzekering“ en „Werkloosheidsverzekering“ met de belangrijke financiële consequenties die aan dit verschil verbonden zijn?

Al deze vragen en nog veel meer betreffende de invoering dezer op 1 Juli 1952 in werking tredende wet kunt U in onze uitgave vinden

Bestel daarom nog heden!

Bestellingen worden in volgorde van binnenkomen uitgevoerd.

Bestellingen via de boekhandel of rechtstreeks bij

N.V. Uitgevers Mij Diligentia
Kalverstraat 35 — Amsterdam
Postgiro 136400

BRUMA**TAFEL-
WANDVENTILATOR**

Voor wisselstroom 127 of
220 Volt 50 Hz.
Luchtverplaatsing: 10 m³/min.
Toerental: 1200 t/min.
Opgenomen vermogen: 10 Watt.

Kan in verschillende
standen worden ge-
plaatst, van verticaal
tot horizontaal.
Leverbaar in verschil-
lende aantrekkelijke
kleuren.

N.V. Electrotechnische
Mechanische Industrie
Utrecht - Holland

Prijs f 32.— inclusief snoer en steker
Aantrekkelijke korting voor wederverkoop.

KOOFLUSTEN

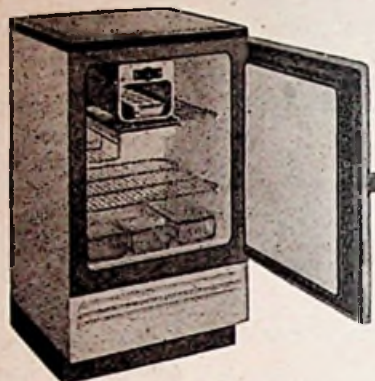
VOOR INDIRECTE
VERLICHTING

BUISLAMP-
ORNAMENTEN

van geperst hout voor.
schilderwerken edelfineer
Ned. Octrooi 50992.

W. C. HULSMANN JR
BROUWERSGRACHT 300, AMSTERDAM. TEL. 31957

Prestcold

S 311 - 85 Liter

**DE SUCCES-
KOELKAST**
voor 1952

F 750.—

Geheel gesloten compressorsysteem
dat vijf jaar van zijn lange leven wordt *gegarandeerd*.
Grotere koelsnelheid. . . .
veel minder stroomverbruik. . . .
bij gelijke inhoud, kleinere afmetingen. . . .
dan absorptiekoelkasten.

Vraagt uitvoerige gegevens en condities bij :

HEYBROEK-ZÉLANDER N.V.

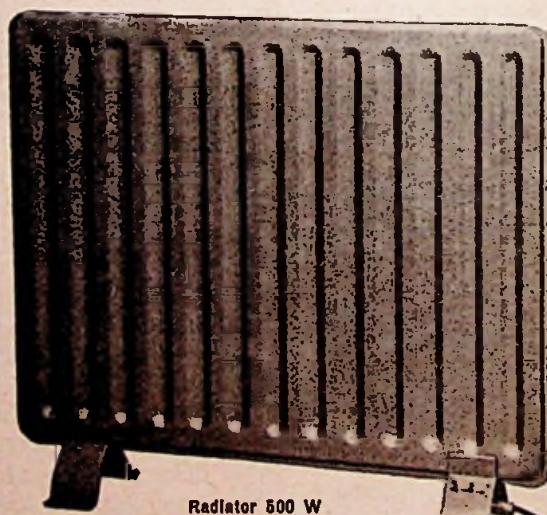
AMSTERDAM · ROTTERDAM · 'S GRAVENHAGE · AMERSFOORT · BREDA ·
DEVENTER · GRONINGEN · HAARLEM · HILVERSUM · NIJMEGEN · UTRECHT

AEG MAGNETOFOON

De meest perfecte vorm
van magnetische geluids-
registratie voor kwaliteits-
opname en weergave, wordt
met onze Magnetofoon
AW 1 bereikt. Het nieuwe
model AW 2 is als dubbel-
spoormachine uitgevoerd,
waardoor dus de speeltijd
verdubbeld wordt en het
tijdrovende terugspoelen
vervalt. Indien voor U op dit
gebied het beste slechts
goed genoeg is, vraagt dan
vrijblijvende demonstratie.

N.V. ELECTRICITEITS MAATSCHAPPIJ AEG
AMSTERDAM - C. / TEL. 45212 (6 lijnen) / FREDERIKSLEIN 20

EEN SINUS PRODUCT: Electrisch verwarmde Plaatradiatoren

Radiator 500 W

- * Modern
- * Hygiënisch
- * Korte
opwarmtijd
- * De ideale
verwarming

Leverbaar in 500 w en 750 w
afmeting 600 x 747 x 20 mm; Prijs Fl. 88,— bruto
tevens in: 1000 w - 1500 w - en 1750 w
afmeting 600 x 1147 x 20 mm; Prijs Fl. 110,— bruto
Levering uit voorraad.

SINUS - ZEIST

Afd. Electriche Verwarmingstechniek — Telefoon K-3404-3455